

DOMOLJUB

ŠTEV. 20. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42
V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izbaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani

Pred najvažnejšim zakonom.

Prosvetno ministrstvo pripravlja zakon o osnovnih, srednjih in višjih šolah. Najpreje pride na vrsto, kakor se zdi, zakon o osnovnih šolah.

Ta zakon je za daljnji razvoj vsega ljudstva in celotne države življenjskega pomena. Zakon, ki more ljudstvo in državo dvigniti ali pa jo sčasoma razrušiti.

Tri namene ima šola, zlasti osnovna šola, ki je obvezna za vse državljane. Dati mora tisto osnovno, temeljno **izobrazbo**, ki je danes vsakomur za polno izvrševanje vsakerega poklica neobhodno potrebna. Drugič mora **vzgojiti** otroka za bodoči poklic, v prvi vrsti za kmetijski, delavski in obrtni poklic. To so poklici, katerim pripada pri nas najmanj 95% vsega naroda. Tretjič mora vzgojiti v otroku močen, **trden značaj**, ki bo znal ne samo ločiti dobro od slabega, temveč tudi vztrajati na potu poštenosti in solidnosti.

Izobrazba mora obsegati zlasti vse tisto osnovno znanje, ki ga potrebuje naš človek, če hoče dobro napredovati v svojem poklicu, če hoče biti dober državljani pa tudi dober javni delavec. Branje, pisanje, računanje, poznanje domače zemlje in njenih produktov, vsaj splošno poznanje, kako je urejena država do občine in do srenje navzdol in to tem natančneje, čim nižja in bližja je upravna edinica (n. pr. občina) itd. Treba pa je izključiti iz šole vso tisto znanost, ki je samo zato, da se otrok muči z njo ter jo potem pozabi. Žal, je sedaj le preveč tovrstne navlake v šoli, kar otrokom jemlje veselje do učenja in čas za potrebnejše reči.

Vzgoja za poklic mora v prvi vrsti obsegati prizadevanje, da se otrokom vzbudi ljubezen do dela, ljubezen do njihovega bodočega poklica, da se jim vzgoji čut, da se je treba v svojem poklicu neprestano strokovno izpopolnjevati, če hočejo, da ne ostanejo za drugimi in da jim poklic ne bo v gospodarsko propast, temveč da jih bo gmotno dvignil. Otrokom je treba dalje dati že nekaj osnovne stanovske izobrazbe, na podlagi katere se bodo mogli pozneje, ko dorastejo, izpopolnjevati. Iz tega je seveda razvidno, da mora biti šola na kmetih drugačna kot šola v delavskih ali obrtnih krajih.

Najvažnejša skrb šole pa mora biti **vzgoja močnega in trdnega značaja**. Do se-

daj se je žal ta plat šolske dolžnosti v vseh evropskih šolskih zakonih strahotno zane-marjala. Naši predniki so mislili: izobrazba je vse. Če je človek dovolj izobražen, če dovolj ve in zna, bo tudi dober. Prav to pa je bila usodepolna zmota in je Evropo pripeljala na rob moralnega propada. Še nikdar niso bili ljudje tako učeni kot danes, pa se zdi, da tudi še ni bilo — odkar je krščanstvo na svetu — toliko propalosti kot danes. Vsa učenost in tehnični napredek se premnogokrat uporablja samo zato, da hudobija doseže čim večji uspeh. Medsebojno sovraštvo, nenasiten pohlep ter neugasljiva sla po uživanju razjeda danes korenine evropskih narodov. Če bo šlo tako naprej, bo evropska kultura čez stoletje razvalina, kot svojčas babilonska, grška in rimska, ki jih je umoril — greh.

Zato je osnovna in nepopravljiva napaka, če kdo misli, da je treba samo nekaj znati, pa je dovolj, kako se pa zdi, je pa vseeno.

Človek mora biti tudi pošten, vesten, mora čutiti odgovorost za vse svoje dejanje in nehanje pred najširšim Sodnikom, kateremu nikdar niti ne more — potem šele bo večja izobrazba služila resničnemu napredku, ne pa hudobiji.

In tu pride na vrsto tisto, kar danes čuti že cela Evropa: samo ena sila je, ki more zadržati propast današnjega človeka, ki more dvigniti in oplemeniti njegov značaj. In to je krščanstvo, krščanstvo ne samo v bukvicah in na prižnicah, temveč krščanstvo v domači hiši in v javnem poslopju.

In šolā, zlasti osnovna šola je vprav tukaj, da vcepi v otroška srca to živo krščanstvo, torej ne samo suhoparno znanje verskih resnic, temveč v prvi vrsti življenje po teh verskih resnicah.

Sedaj, ko se pripravlja šolski zakon, so se čuli različni glasovi glede veronauka v šoli. Naj bodo ti glasovi kakršnikoli, naj slone na resnici ali neresnici, naše katoliško stališče, ki je obenem eminentno državno, je:

Veronauk mora ostati v šoli ne samo kot učni, temveč tudi kot vzgojni predmet. Veronauk morajo poučevati duhovniki, ki so pač v prvi vrsti za to poklicani in

za to izobraženi, ki kot dušni pastirji cele fare edini morejo otroke tudi uvesti v živo farno krščansko občestvo, ki je ena najmočnejših opor, da posamezniki in družine krščanstvo ne samo izpovedujejo, temveč ga tudi živijo.

Tako vzgojeni ljudje bodo šele močni in trdni značaji, ki bodo spoštovali svojo vest ter se po njej ravnali, ki se bodo zavedali odgovornosti pred Bogom in bodo vprav zato tudi vse svoje državljanske dolžnosti opravljali z višjega vidika. Vrhutega je baš krščansko življenje po svojih večnostnih vidikih najmočnejša zavora moralnega propadanja, ki danes grozi ugono-biti evropske narode.

Novice iz Belgrada.

Širši odbor »Glavne zadržne zveze« je imel 11. maja pod predsedstvom njenega predsednika promet. ministra g. dr. Korošca v Belgradu sejo, katere se je udeležil poleg drugih tudi komisar kmetijske banke dr. Gjuričić. Ta je obvestil upravo zveze o začetnih delih za ustanovitev in poslovanje agrarne banke.

Zakonski načrt o čistem katastrskem donosu.

O tem je izjavil ravnatelj Nedeljko vič med drugim sledeče: Največ dela je dala Srbija. Srbija šteje 7200 vasi, političnih občin je pa 2435. Glavno ravnateljstvo je postopalo tako, da se je najprej določila meja teh občin. Nato se je izvršil popis in izmera površine zemljišča. Delalo je 179 geometrov. Akti so se tako nakopčili, da bi z njimi napolnil 42 vagonov. Srbija ima 22 milijonov parcel, zato je določitev kakovosti vseh posameznih delov zemlje ogromno delo. — V Sloveniji in Dalmaciji je bil doslej čisti katastrski donos zemljišč v primeri s Hrvatsko prestopno ocenjen. Tudi v izrazito planinskem kraju Slovenije se je doslej plačevalo mnogo več, nego ponekod v najbolj rodovitnih krajih Bačke. — Delo pri zakonskem načrtu o čistem katastrskem donosu gre sicer počasi, vendar h koncu. Ustvaril se je temelj. Najzanimivejše je pri vsem tem, da odpade polovico proračunanega zemljiškega davka na Vojvodino, polovica pa na vse ostale pokrajine države.

Solski zakon in Cerkev.

Kot odposlanca jugoslovanskih škofov katoliške in pravoslavne vere sta bila pri ministru za prosveto g. Maksimoviču belgrajski nadškof Rodič in pravoslavni škof Letič. Zvedela sta, da je zagrebški nadškof Bauer poslal ministru spomenico, v kateri točko za točko razlaga stališče katoliške cerkve glede šolskega vprašanja in osnutka ljudskošolskega zakona. Minister je zastopstvu Cerkve dejal, da bo, kadar bo zakon gotov in kadar bo na dnevnem redu, zaslíhal in zaprosil tudi za mnenje katoliške oziroma pravoslavne škofo.

Novi cestni zakon.

Nj. Vel. kralj je podpisal in proglasil zakon o državnih in nedržavnih cestah. § 5. navaja vse ceste, ki veljajo

kot državne ceste.

V Sloveniji se navajajo sledeče:

1. Sombor—Kostanjevica—Novo mesto—Trebnje—Višnja gora—Ljubljana—Medvode—Kranj—Jesenice—Kranjska gora—arstriska meja. — 2. Maribor—Ptuj—Ormož—zveza z državno cesto Varaždin—Čakovec. — 3. Virgin most—Karlovac—meja Hrvatske in Slovenije—Metlika—Novo mesto. — 4. Čakovac—Dolnja Lendava—madjarska meja. — 5. Vrbovsko—Delnice—Lokve—Jelenje—Čavljje—Sušak. — 6. Ljubljana—Vrhnika—Logatec—Planina—italijanska meja. — 7. Ljubljana—Trojane—Vransko—Celje—Konjice—Slovenska Bistrica—Maribor—Št. Ilj—avstrijska meja. — Vse ostale ceste, ki niso tu našteje, so samoupravne, tudi če so doslej bile državne.

Gradnja in vzdrževanje državnih cest.

Posebno važen je § 11., ki se glasi: V svrhu graditve ali popraviljanja državnih cest ali mostov imajo osebe, ki se legitimirajo k pismenim pooblastilom pristojne oblasti, pravico, da na tujih zemljiščih izvrše potrebna pripravljajna dela. Storjeno škodo bodo gradbene oblasti na podlagi ceditve po zakonskih predpisih poravnale. Če se oškodovana stranka ne bi zadovoljila z odmerjeno odškodnino, potem ima pravico, da v roku 30 dni, vštevisi od dneva obvestitve, zahteva, da ji škodo določi pristojno redno sodišče.

Kaj se sme zasesti za potrebe državnih cest.

Vsako nepremično dobro, kot tudi vse stvarne pravice, se morejo začasno ali stalno zasesti za neposredno kot tudi za posredno potrebo državnih cest. Zasebna, cerkvena, odnosno verska, občinska, selška, okrajna in oblastna dobra se razlase za potrebe državnih cest z odškodnino lastnikom po zakonskih predpisih o razlastitvi nepremičnin za splošne in narodne potrebe. Kakor hitro je načrt razlastitve na pristojnem mestu odobren, morejo gradbene sekcije pričeti z delom na razlaščenem zemljišču, vendar pa so dolžne

pred pričetkom dela obvestiti lastnike o razlastitvi in jim izročiti načrt razlastitve. Proti temu ni pritožbe. — Za graditev in popravilo državnih cest je potreben kamen, pesek in gramoz se more vzeti iz oblastnih, občinskih in cerkvenih zemljišč, v kolikor ga lastniki ne uporabljajo za lastne namene. Če so imeli lastniki teh zemljišč od tega dohodek, potem dobe odškodnino. Dobivanje kamenja, gramoz in peska iz javnih rek, morskih in jezerskih obal je brezplačno in svobodno. Kje se ima to vršiti, odrede gradbene sekcije.

Kako je s cestami, ki gredo skozi občino in so tlakovane.

Če je državna cesta, ki gre skozi mesto, tlakovana, ali je na zahtevo dotične občine izdelana kot mestna ulica, potem padejo stroški za vzdrževanje tega dela ceste in višek stroškov za graditev ceste v breme te občine. Pri graditvi mostov na državnih cestah v mestih pada višek stroškov, povzročen vsled potreb mesta, na dotično občino. Večja popravila takih mostov izvrši država, stroške pa nosi polovico država in dotična občina.

Kdor bo cesto bolj rabil, bo več plačal.

Kdor povzroča znatno večje stroške za vzdrževanje državnih cest, kakor ostali, je dolžan plačati letno izreden prispevek za prekomerno uporablanje ceste. Ta prispevek se določa po sporazumu med gradbeno direkcijo in onim, ki cesto uporablja. Prispevek mora biti tako velik, da se iz njega po možnosti pokrijejo vsi večji stroški. Ta sporazum postane veljaven, ko ga odobri gradbena direkcija. Če do sporazuma ne pride, določi višino prispevka gradbena direkcija. Ta prispevek se plača v denarju ali materialu pristojni gradbeni sekciji in se ima uporabiti za vzdrževanje samo onih potov in delov ceste, za katere je plačan.

Za vpostavitve najbolj nujnega prometa.

V slučaju pretrganja prometa vsled elementarnih nezgod odredi okrajni glavar na zahtevo gradbene sekcije uporabo narodne sile za popravilo državnih cest, kolikor je to potrebno za vpostavitve najbolj nujnega prometa. Potrebne sile so dolžni proti nagradi dati na razpolago predsedniki občin, v katerih delu je bil promet pretrgan, a po potrebi tudi predsednik sosedne občine. V takih slučajih se more vzeti tudi ves potreben material iz okolnih zasebnih zemljišč proti temu, da se ima naknadno izplačati po tržnih cenah. Potrebne vsote za ta izredna dela, v kolikor ne zadostujejo proračunske postavke, se morajo takoj dati na razpolago gradbenemu ministru iz izrednih kreditov.

Važna pooblastila gradbenemu ministru.

Gradbeni minister se pooblašča, da more v sporazumu z notranjim ministrstvom predpisati uredbo o zaščiti javnih cest, mostov in drugih objektov na njih, o uporabi javnih, njim pripadajočih zemljišč, o omejitvi ali prepovedi vožnje z gotovimi vozili, o zidavi objektov in ograj vzdolž javnih cest, sestavi, teži in hitrosti

vozil in sploh o vsem, kar je potrebno v zaščito javnih cest in varnosti prometa na njih. S to uredbo se bodo predpisale tudi kazni za kršitev njenih predpisov. Uredbe, izdane na podlagi pooblastil v tem paragrafu, se morejo sprejeti samo zakonskim potom.

Oblastne ceste.

Po tem zakonu se dele samoupravne ceste v oblastne ceste 1. in 2. reda (sreske ceste), v občinske 1. in 2. reda ter v javna pota, ki vodijo k železnici. Razlastitev zemljišč za samoupravne ceste se vrši na isti način, ko za državne. Oblastne ceste in objekti na njih se grade in vzdržujejo z oblastnimi sredstvi in prispevki sreskih odborov. Če se vsi ti stroški ne bi mogli pokriti iz posebnih virov pri gradnji in preložitvi obstoječih oblastnih cest, bo oblast prispevala k gradnjim stroškom s 50%, ostali 50% pa oni sreski cestni odbori, ki bodo imeli od ceste neposredno korist. Stroške za vzdrževanje oblastnih cest 1. in 2. reda nosijo oblasti in okrajni praviloma v razmerju 2 : 1. Stroški za železniške dovodne ceste se praviloma razdele: ena tretjina prizadete občine ali posamezna podjetja, ki imajo sorazmerno največjo korist od teh cest. Prepovedano je pobiranje mitnine na samoupravnih cestah. Pri gradnji večjih tehničnih naprav na oblastnih ali občinskih cestah v težkem terenu prispeva gradbeno ministrstvo do 30% vseh stroškov.

Uporaba ljudskega dela.

Za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest se uporablja ljudsko delo, v kolikor ne bi mogle samouprave iz svojih denarnih sredstev izvršiti teh del. — Uporaba ljudskega dela v smislu tega zakona zahteva osebno delo zavezancev, odnosno njih namestnikov ali plačanje odgovarjajoče povprečne dneve navadnega delavca. K osebemu delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci na ozemlju pristojne samoupravne edince od dovršenega 18 do 55 leta. Ta obveza se more odkupiti s plačanjem odgovarjajoče delavske dneve. Davkoplačevalci, ki niso zavezani k osebemu delu, a plačajo nad 100 Din neposrednega davka, morajo brez ozira na spol, starost in delavsko sposobnost plačati odkupnino. Vsi državni, oblastni in občinski uradniki, oficirji in vsi duhovniki plačajo osebno delo v denarju v višini trodnevne plače (osnovne in položajne). Dijaki do 24. leta, ki ne plačajo 100 Din neposrednega davka, so oproščeni osebne dela in odkupnine. Za določitev delovne obveze, odnosno odkupnine se upošteva kot enota: od oseb, ki plačajo po 200 Din neposrednega davka, en dan dela; od oseb, ki plačajo do 500 Din, dva dneva dela; do 900 Din tri dneve, do 1400 Din štiri dneve, do 2000 pet dni, do 2700 šest dni, do 3500 sedem, do 4400 osem dni, do 5400 devet, 6000 deset, do 8000 enajst, do 10.000 Din 12 delovnih dni. Pri osebah, ki plačajo več kot 10.000 dinarjev neposrednega davka, od vsakih 3000 Din po en delovni dan več. V enem letu se sme odrediti ljudsko delo, odnosno

K A J J E N O V E G A

plačanje odgovarjajočih dnin, največ za tri enote pri ob' tnih in za tri enote pri ob' finskih cestah. Davkoplačevalci, ki imajo tovarne vozove z vprego ali tovarne avtomobile, morajo priti na poziv oblasti na delo s svojim vozom, odnosno avtomobilom. V tem slučaju se računa dnevnic od tovornega avtomobila pa kot šest dnin. Vsak zavezanec opravlja svojo dolžnost v svoji občini in pri popravilu oblastnih cest le v svojem okraju. Porazdelitev delovne dolžnosti na posamezne zavezance in višina povprečne dneve navadnega delavca za nadomestilo osebnega dela se morata odrediti po krajevnih prilikah v pričetku vsakega leta in na običajen način razglasiti. Uporaba ljudskega dela se ima izvršiti po možnosti v času, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli. Pristojni organi oblastnih samouprav bodo izdelali v roku šestih mesecev potem, ko stopi ta zakon v veljavo, pravilnih o uporabi ljudskega dela. Ta pravilnik mora obsežati zlasti tudi predpise o evidenci zavezancev, o določevanju in razglašanju njih dolžnosti in o času ter način vpoklicanja na delo, o postopanju v slučaju pritožbe, o dolžnostih predsednika občine, in tudi o vseh ostalih potrebnih odredbah. Cestna dolžnost, spremenjena v denar, se mora plačati najkasneje do 1. oktobra, ker bi se drugače izterjala dražbenim putem. Osebe, ki niso svoje obveze odkupile in tudi niso prišle na delo, bodo s silo pripeljane na delo in poleg tega kaznovane z zaporom do sedmih dni. Rubžno plačilo izvršuje in kazni izreka na predlog pristojne samoupravne oblasti sreski poglavar.

Okrajni cestni odbori.

Določa se ustanova posebnih okrajnih cestnih odborov, ki bodo pomožni organi oblastne samouprave za graditev in vzdrževanje njenih cest. Sestava teh odborov se bo izvršila po zaslišanju prizadetih občin. V vsakem političnem okraju bo en ali več okrajnih cestnih odborov. Ti odbori bodo imeli od 7 do 20 odborov in se volijo za tri leta. Po poteku tega roka vodi stari odbor še nadalje posle odbora, dokler ni sestavljen novi odbor. Za člana cestnega okrajnega odbora more biti izvoljen vsak, kdor sme biti izvoljen za občinskega odbornika. Člane okrajnih cestnih odborov volijo občinski odbori. V ta namen more pristojni organ oblastne samouprave združiti več manjših občin. Okrajni cestni odbor izvoli na svoji prvi seji iz svoje srede načelnika cestnega odbora.

Pripominjamo, da smo priobčili cestni zakon na podlagi poročil belgrajskih dnevnih listov in da nam uradno besedilo zakona še ni doposlano. Ze iz teh poročil pa je razvidno, da je bil prvotni načrt bistveno spremenjen. Tako n. pr. glede jamstva občine za poškodbe državnih cest, glede brezplačne razlastitve, uvedbe ljudskega dela, glede prispevka občin za državne ceste v območju občine, kjer so strnjena selišča, glede sestave in nadzorstva nad cestnimi okrajnimi odbori itd.

d Opozarjamo na kratko, pretresljivo resnično povest italijanskega duhovnika »Castelmortos«, ki smo jo danes začeli priobčevati v »Domoljubu«.

d Družina Nj. Vel. kralja Aleksandra na Bledu. Več kot tri tedne je bivala Nj. Vel. kraljica Marija z obema princema v gradu Aleksandrovc na državne posestvu v Belju. Tja je došel za pravoslavno velikonočo tudi Nj. Vel. kralj Aleksander. Te dni je zapustila kraljevska obitelj Belje, se podala v Belgrad in od tam je došla Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom na Bled, kjer pričakujejo zopet vselelega dogodka.

d V proslavo zlatega jubileja zagreškega nadškofa dr. Bauerja je bil pretekli teden v zagrebski stolnici koncert, kjer so se proizvajali razni zbori velikih cerkvenih mojstrov.

d Red sv. Save z lento je podelil Nj. Vel. kralj djakovskemu škofu Aksamoviču. Načelnik katoliškega oddelka za vere v pravosodnem ministrstvu se je odpeljal v Djakovo, da škofu Aksamoviču sam pripne visoko kraljevo odlikovanje.

d Za župnika pri Sv. Trojici v Trzišču je imenovan g. Karel Supin, doslej župni upravitelj v Dol. Logatecu.

d Dvesto članov naše »Jadranske Straže« je priredilo te dni izlet v Grčijo. Potovanje se je izvršilo v najlepšem redu in v splošno zadovoljstvo. Izletniki so bili v Atenah in Solunu najlepše in gostoljubno sprejeti. Izletnike so povsod grške in naše uradne osebe pozdravljale prijateljsko in gostoljubno. Ob sklepu se je sklenilo, da priredi »Jadranska Straža« prihodnji izlet po morju ob jadranski obali v Grčijo. Uspeh izleta je bil predvsem v tem, da smo navezali z grško javnostjo ozke stike, katerih sadovi se bodo pokazali v bližnji bodočnosti. Med udeleženci je bilo šest Slovencev.

d Desetletnica obstoja je praznovala 8. maja mariborska Glasbena Matica.

d 100.000 bolnikov se je v preteklem letu zdravilo pri Okrožnem uradu za varovanje delavcev v Zagrebu.

d Delovni čas v državnih uradih bo znašal v poletnih mesecih sedem ur na dan. Zdaj se vrše v ministrstvih posvetovanja, ali naj bodo uradne ure od 7 do 14, ali od pol 7 do pol 14.

d Uradne ure pri davčnih upravah bodo za stranke, in sicer od 15. maja dalje, le ob delavnikih in le dopoldne od 8 do 12.

d Letos je minulo štirideset let, odkar so ustanovili državno razredno loterijo, ki je dala kmetijstvu marsikateri dohodek.

d Okrog 120.000 gospodinjstev in 12.421 trgovin imamo v Sloveniji. Zadnje število je za naše razmere pač previsoko.

d Pod vodstvom bivšega narodnega poslanca Jožefa Klekla je došlo v Bel-

grad odposlanstvo iz Slovenske Krajine, da se zavzame za razne važne zadeve te dežele, med drugim tudi za obstoj polne gimnazije v Murski Soboti ter za okrožno sodišče istotam.

d Jugoslovanske in italijanske luke bo obiskalo v poletju grško vojno brodogve.

d »Miss Dalmacija« se imenuje nov aeroplan, ki je prišel te dni iz Anglije in bo služil potniškemu prometu v naši državi. »Miss Dalmacija« je med največjimi in najmodernejšimi zrakoplovi.

d Železniška proga Rogatec—Krapina je dovršena in bo izročena prometu v juniju. Železniška zveza Dunaj—Zagreb bo po otvoritvi železniške proge Rogatec—Krapina precej krajša.

d 100.000 Din za »Akademijo znanosti in umetnosti« v Ljubljani je dovolil mariborski oblastni komisar dr. Josip Leskovar.

d Podpisi na uradnih listinah. V smislu novega zakona mora vsakdo na koncu uradne listine napisati najprej priimek in šele potem ime. V zasebnem dopisovanju pa se vsakdo lahko podpisuje kakor hoče.

d Prvi roji. Prvi roj je imel 5. maja čebelar Jože Palčič na Vrhniki, 8. maja pa Karel Gradišnik v Sv. Lenartu nad Laškim.

d Socialen ukrep Trboveljske premogokopne družbe. TPD je sklenila, stanovanjsko mizerijo, ki vlada v Trbovljah, rešiti na enostaven način, da podeli Družba svojim nameščencem in delavcem, ki bi hoteli zidati, brezobrestno posojilo in gradbeni material po cenah, kakor si ga sama nabavlja ali proizvaja. Nameščenci in delavci, ki bi meli veselje do zidanja, se morajo priglasiti pri rudniškem ravnateljstvu.

d Razprava proti Puniši Račiću. Preiskava proti bivšemu poslancu Puniši Račiću, Dragi Jovanoviću-Luna in Tomo Popoviću je končana. Državni pravdnik je sporočil obtožencem, da se prične razprava zaradi zločina v narodni skupščini dne 27. maja. V glavnem manjka za razpravo samo še izjava zdravniškega sveta, ali je bila rana, prizadeta pokojnemu Stj. Radiću, vzrok njegove smrti ali ne. Zdravstveni svet je zahteval tozadevne podatke od belgrajske bolnice, pa tudi od prof. dr. Kostiča in drugih zdravnikov, ki so lečili umrlega Stjepana Račića v Belgradu in Zagrebu. Obtožence bo zagovarjalo trideset odvetnikov od raznih krajev naše države. Francoski advokati-zagovorniki, o katerih se je malo po umoru mnogo govorilo in pisalo, ne bodo sedlovali pri sodni obravnavi.

d Izplačilo in prevoz na draveljskeri predkolodvoru. Po vztrajnem prizadevanju bivšega poslanca g. Fr. Smodeja, se je izvršilo že lansko leto izplačilo odkupnine za zemljo, ki je bila odvzeta med vojno mnogim draveljskim posestnikom za zgradbo pred-

kolodvora v Dravljah. Izplačilo je bilo izvršeno sporazumno z železniško direkcijo in so prizadeti posetniki dobili za svoja zemljišča povoljne odkupnine. Letos pa se je po naklonjenosti železniškega ministra g. dr. Antona Korošca zgradil in otvoril tako željeni prevoz na občinski poti čez železniško progo na draveljskem predkolodvoru. Zahvaljujemo se g. ministru dr. Korošču in g. Francu Smodeju, ki sta se odločno zavzela za pozabljeno lastninsko pravico ter pomagala prizadetim do odškodnine in zavesti, da javno blagostanje in zadovoljnost temelji na blagostanju in zadovoljnosti posameznikov.

d Izvoz naše pšenice v Turčijo. V Turčijo smo v sedmih dneh izvozili 500 tisoč kilogramov pšenice v vrednosti 4 milijone dinarjev. Za mesec maj imamo celotnih naročil za 1.500.000 kg.

d Nagloma je umrl 11. maja g. Ant. Stritof, župnik na Trebelnem, star 49 let.

d Okrog 40 m dolgega kita so menda te dni opazili ribiči otoka Visa na Jadranskem morju. Mislijo, da je prišla riba iz Atlantskega oceana, ker take v Sredozemskem morju še niso opazili.

d Naš izvoz svinj v Avstrijo. Spor, ki je nastal med jugoslovanskimi izvozniki in avstrijskimi obmejnimi oblastmi, je poravnal. Naši svinjski prekupci lahko zopet izvažajo svinje v Avstrijo po prejšnjih ugodnostih.

d Dva piščanca z eno glavo je izvalila koklja brivskega mojstra g. Niko Komana v Ljubljani. Piščez je imelo dvoje trupel, 4 noge, a le eno glavo. Bitje je kmalu poginilo.

d Električna je usmrtila vojaka četrte čete peš. polka kr. garde v Belgradu Dolfeta Valentinciča. Kot izučeni električar je tudi pri vojaki opravljal svoj posel. Ponesrečenec je sin uslužbenca Jugoslov. tiskarne.

d Z motornim kolesom je treščil ob drevo 26 letni posestnik Dankvart Schöber na poti iz Mute proti Marnebergu. Si je razbil lobanjo in še na potu v bolnišnico umrl.

d Konj je udaril posestnika Novaka iz Peršetincev pri Sv. Tomažu s takšno silo v glavo, da se je čelna lobanja prebila in sta se razlila obe očesi. Nesrečenec bo težko okrevalec.

d Odrecite se kajenju, ker dim kvari zavese. - Le, če vzamete za pranje Schichtov »RADION«, lahko kadite brez

d Poldrug meter globoko je padla in se na ročnik gnojnih vil nasadila dekla Marija Šimenc v Zgornji Šiški pri Ljubljani. Prepeljali so je v bolnišnico, kjer pa je na poškodbah že umrla.

d Z motociklom je povozil neki lesni trgovec iz Dobrave vpokojenega finančnega nadzornika Karla Kosa, in sicer na cesti med kolodvorom in gostilno Cufar na Jesenicah. Kos je bil na mestu mrtev.

d Župana potegnil v prepad. V Smolincih v Slov. goricah so delavci g. župana Valentina Kavčiča odkopavali ob robu globokega prepada hrastov štor. Potem, ko so štor odkopali, se je štor odkotalil proti prepadu. Pri tem je po nesrečnem naključju prišel župan pod štor, ki je potegnil nesrečnega gospoda v prepad ter mu čisto zdobil prsni koš.

Na dnu prepada so našli splošno priljubljene župana Valent. Kavčiča mrtvega.

d Pred štirinajstimi dnevi se je ranil s sekuro J. Jalen, sin posestnika iz Huj pri Kranju. Nastopilo je zastrupljenje in fant je v 20. letu starosti te dni v bolnišnici umrl.

d Če fižol zleti v sapnik. V Kresnicah je tri in pol letna posestnikova hčerka Barbara Ribič jedla fižol, in sicer tako hlastno, da ji je ušel droben fižolček v sapnik. Oče ni mogel drugače pomagati otroku, kot da je napregel konja in odpeljal otroka v Litijo k zdravniku. Toda zdravnik je spoznal nevaren položaj, in ker sam ni imel potrebnih instrumentov za operacijo, je svetoval, naj gre otrok v ljubljansko bolnišnico. Z nočnim vlakom so odpeljali otroka v Ljubljano in na kolodvoru ga je prevzel rešilni voz ter odpeljal proti bolnišnici. Tik pred bolnišnico je otrok izomnil v rešilnem vozu.

d Zepet strašen požar. Na praznik Vnebohoda je postala žrtev ognjene sile ena izmed največjih vasi na Kočevskem Kočevska reka. Začelo je goret v nekem kozolcu. Zažgali so najbrž otroci. Skupno je pogorelo 82 objektov. Škoda je cenjena na pet milijonov dinarjev, pri čemer pa ni všteta vrednost premičnin. V soboto sta obiskala pogorišče vel. župan g. dr. Vodopivec in komisar oblastne skupščine g. dr. Martko Natlačen. Po ogledu in razgovoru z nesrečnimi ljudmi so se storili razni sklepi, kako naj se pomaga, da bi se čimprej obnovile hiše in gospodarska poslopja. Gogorelci so bili zelo nizko zavarovani. Veliki župan g. dr. Vodopivec je krajevnemu pomožnemu odboru izročil 10.000 Din kot prvo podporo vlade, komisar oblastne skupščine g. dr. Natlačen pa 30.000 Din oblastne podpore. Treba bo res še vsestranske znatne pomoči, da se bednim vsaj za silo postavi domove. Viliki župan dr. Vodopivec je izdal prebivalstvu ljubljanske oblasti opomin in poziv, naj bo pri ognju previdno in skrajno pazljivo in naj tudi skrbi, da bo imelo svoja poslopja primerno proti požaru zavarovana, saj je bilo v kratki dobi šestih tednov v ljubljanski oblasti kar sedem večjih požarnih nesreč.

d Še dva požara. Na Lešnici pri Ormožu je zgorela Francu Štuhcu 60 m dolga slamnata streha. — V Varežu (Sv. Barbara v Halozah) je pogorela hiša Janeza Kranjca iz Dolan.

d Dinamit pognal hišo v zrak. Te dni je delovodja v kamnolomu tvrdke Guttman in Frank blizu Belja šel v vas, da bi menjal denar za izplačilo delavskih mezd. Neki predelavec pa je medtem razdelil delavcem dinamit za razstreljevanje kamenja. Nekateri zavrtki z dinamitom so bili mokri, očitno radi dežja. Delavci so odnesli zavrtke z dinamitom v hišo, kjer stanujejo, in položili mokre zavrtke na peč, da bi se posušili. Dinamit se je vnel in pognal vso hišo v zrak. V hiši so bili pisarniški prostori podjetja in dvoje stanovanj, v katerih so prebivali v kamnolomu zaposleni delavci. V hiši je bilo ob času eksplozije 9 delavcev, od katerih je bilo ubitih 7, a dva težko ranjena. Eden od ranjenih je bil tako ne-

previden, da je položil dinamit na peč. Stanje obeh ranjenec je obupno in se borita v osješki bolnici s smrtjo.

d Zločin podnarednika v Skeplju. Neki podnarednik Maričič v Skoplju je imel ljubavno razmerje z neko mlado mohamedanko. Ker je radi tega zelo zanemarjal svoje vojaške dolžnosti ter cele noči in dneve izostajal iz vojašnice so ga predstojnik pregovorili, da je dekle odslovil. Mlada mohamedanka je mesto res zapustila, toda podnarednik tega ni mogel prebiti. Zato je iz maščevanja v pijanosti ustrelil svojega kapetana Miroslava Uhrinova. Krogla, ki je kapetanu razbila glavo, se je odbila ob reflektor in ranila štiri osebe, med temi tudi kaplarja inženirja Antona Dolenca iz Ljubljane, načelnika šentpeterskega Orla. Nato je Maričič sam sebi hotel pognati v srce, pa se je zadel samo v ramo. Dolenc je ranjen v trebušno votlino ter je njegova rana nevarna.

d Pol litra špirta v dveh požirkih. Alojzij Struna iz Gaberja pri Stični, oženjen, star približno 40 let, se je vračal od neke dražbe. Prišel je mimo gostilne. Na cesti je stalo več njegovih znancev. Vpraša jih: Ali daste kaj za žganje? Kupili so mu pol litra špirta, katerega je izpil v dveh požirkih. Kupili so mu še pol litra in nato še osminko litra. Prišel je še domov. Doma je pa obležal in naslednji dan umrl, ne da bi se prej zavedel.

d »Denar od prodanih volov daj!« Te dni je dobil posestnik Skut v Gabrijelah nenavaden obisk. Utegnilo je biti okoli polnoči, ko se je Skut nenadoma prebudil in uzrl tik svoje postelje temno postavu, ki je držala v eni roki naperjen samokres, v drugi pa prižgano električno svetiljko. »Denar od prodanih volov daj, če ne, ne bo dobro!« - »Ka-ka-kšen denar? Saj ga nimam! Sem druge vole kupil.« - »Če le ne lažeš? Grem pogledat!« In je šel res pogledat. Ko je prišel ropar nazaj, je rekel: »Res, druge vole si kupil. Toda so manjši od onih, ki si jih prodal. Nisi dal toliko zanje. Moraš še imeti denar. Sem z njim!« Skut je šel in s tresočo roko odšel roparju okoli 250 Din, nakar je ropar skočil skozi okno in se izgubil v noč. Od Skuta je šel ropar k Lužarju. Tudi tu je nastopil s isto predrznostjo in grožnjo ter izsilil 800 Din od fanta. Pozval pa je tudi fantovega očeta, naj mu nemudoma izroči gotovino, kar je še pri hiši, sicer da bo streljal. Ker od starega Lužarja ni dobil denarja, mu je pobral nekaj obleke, čevlje in morda bi bil še kaj poiskal, če bi se zunaj ne bili začuli tisti hip klici na pomoč. Lužarjev fant je bil namreč skočil skozi okno in začel na ves glas klicati sosede. Ropar se je podvizal iz hiše in izginil.

d V gozdu pri Olševku so našli mrtvo Angelo Rebernik, posestnico iz Možancev, občina Senčur. Pogrešali so jo že od 5. septembra 1928. Rebernikova si je v duševni zmedenosti sama pretrgala nit življenja.

d V Borzo dela v Ljubljani je vlomil pretekli teden neznani uzmovič. Pa ni bil poseben izurjen, ker ni ničesar odnesel, čeprav je bilo v uradu več tisoč dinarjev gotovine.

d Tatovi so udrli v davčni urad v hrvatskem Prelogu, odprli blagajno, odnesli 510.000 Din in izginili brez sledu.

d **Strašna noč dolenske zakonske dvojice.** Pred dnevi je prišel k posestniku Francetu Hočevarju na Krki pri Šmihelu-Stopičah čuden gost. Ponoči je udril v hišo, stopil sredi sobe in za seboj potegnil velikega črnega psa. Osorno je zagrmel nad Hočevarjem in njegovo ženo Ano: »Nocoj bom spal tukaj!« Hočevar se je branil in dejal, da tega ne pusti, nasilni nočni gost pa se zato ni zmenil, temveč je zagrozil obema z gorjačo, češ: »Naj se le eden od vaju podstopi iti ven!« Nasilnež se je nato vlegel v eno posteljo, Hočevar in žena pa v drugo. Oba sta bila tako preplašena, da se nista upala ugasniti luči ter sta ves čas bdela. Okrog polnoči se je nepoklicani gost zbudil, potegnil Hočevarja s postelje in zarjul nad njim: »Denar, zlatino, srebrnino sem, če ne te ubijem!« Hočevar mu je zatrjeval, da v njegovi hiši ni ničesar tega in v dokaz uslužno odprl pred roparjem predal omare. Ropar je nato še sam odprl kake tri predale in vse prebrskal. Našel pa ni ničesar in je kmalu nehal iskati. Pojavil pa se je z novo zahtevo: pričel je poditi Hočevarja iz zakonske postelje in se hotel sam vleči vanjo. Sele tedaj se je Hočevar opogumil: »Rajše me ubijte, kot pa da bi to dovolil!« Enak odločen odpor je pokazala tudi njegova žena. Ropar se je nato znova vlegel in mirno zaspal. Ob petih zjutraj se je prebudil in s psom izginil v bližnji gozd, ne da bi kaj odnesel. Hočevar in njegova žena pa sta vsa preplašena tekla na orožniško postajo povedat svoj doživljaj. Orožniki so dognali, da je ropar psa ukradel nekemu posestniku v bližini. Ropar je bil star kakih 23 let, majhne, močne postave, okroglega obraza in brez brk. Oblečen je bil v črno in pokrit s športno čepico. Baje je bil iz Avstrije, vsaj govoril je zelo malo in ne po naše. skrbi.

d **Truplo brez glave kot tovarno blago.** Dne 7. maja je bil oddan na belgrajski železniški postaji zaboj z vrečo obšit na naslov dr. Pavloviča v Nišu. Dne 8. maja je prišla pošiljka v Niš. Kot drugo blago so jo izložili v skladišče. Tu je nekaj dni ležala, pa se nihče ni javil; dr. Pavlovič v Nišu sploh ni znan. Ker je pošiljka začela smrdeti, so jo odprli. V vreči so našli človeško truplo brez glave in brez nog. Človek je očitno bil iz premožnejših belgrajskih krogov, kar se da sklepati iz njegove kože in negovanja telesa. Največje zanimanje vlada za to, kje je glava in kje je storilec. Policija vodi strogo preiskavo.

d **Tilnik si je zlomil pri padcu s kolarnice** posestnik France Irgolič iz Jelence pri Račju. Je bil takoj mrtev.

d **S sekiro nad eksekutorja.** Pretekli leden se je podal eksekutor v spremstvu policajev v svrhu rubežni v stanovanje neke učiteljice v Osijeku. Učiteljica se je ob pogledu na uradni osebi tako razburila, da je zagrabila sekiro in hotela poriti preplašenega eksekutorja. Policaj je učiteljico razorožil in prepeljal v zapor.

„Moj mož
sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

Zdaj bo imela bojaželjna učiteljica še težak opravček z državnim pravdnistvom.

d **Vreme se zelo spreminja,** toda kljub temu lahko Vi že danes veste, kakšno bo jutri. Vremenski vsevedž Vam pove vreme za 18—24 ur naprej. Pošljite 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, pa Vam ga pošljemo poštno-obratno. Obenem dobite brezplačno eno izmed sledečih zelo priljubljenih knjig: Dinamit in antidinamit, Sadjarčki, Pozdrav iz domovine, Prijateljčki v ugan-kah, Palček Potep, Boj in zmaga, Pojte, Prepevajte, Fantič in Slovensko dekle.

Naročite takoj, da ne bo prepozno! Brezalkoholna produkcija, Ljubljana št. 13.

V drevoredu (star gospod pestunji): »Vi, ampak ta otrok se pa zelo grdo dere.« — Pestunja: »No, ko ste bili vi dve leti stari, menda tudi še niste peli nobenih opernih arij.«

»Koliko je ta krava stara?« — »Dve leti.« — »Kako pa to veste tako dobro?« — »Na rogove pogledam.« — »Saj res, o kakšen tepec sem. Saj bi jaz tudi lahko videl, da ima dva roga.«

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s **Nekaj lepega.** Na Dunaju in tudi že v nekaterih krajih na deželi so vpejali lepo in posnemanja vredno navado, da namreč obhajajo ljudje srebrni, zlati biserni jubilej svojega prvega sv. obhajila. Vsako leto, ko prejmejo v dotični župniji otroci prvo sv. obhajilo, se pozovejo vsi oni, ki so prejeli prvo sv. obhajilo pred 25, 50 in 60 leti, da s prvoobhajanci vred pristopijo k mizi Gospodovi. Na dan prvega sv. obhajila gredo prvoobhajanci in jubilarji v slovesnem spredvu v cerkev pred praznično ozaljšan oltar. Po duhovnikovem obhajilu prejmejo sv. obhajilo najprej prvoobhajanci, nato biserni, zlati in srebrni jubilarji. Marsikateri izgubljena ovca najde tako zopet pod k Dobremu pastirju!

s **Protikletvinski teden.** »Katoliška akcija« v Italiji se pripravlja na tako-zvani protikletvinski teden. Vsaka škofija ima svoj odbor, ki bo skrbel za prireditve v cerkvi in izven nje. Vršili se bodo govori, ki bodo imeli vsi en cilj: boj kletvini. Verniki se bodo poleg vsega klanjali evharističnemu Jezusu v zadoščenje za grde psovke. Cerkevna in svetna oblast bosta storili vse, da bo zlasti šolska mladina poučena o strahoti preklinjanja in da se bo navdušila za boj proti njem.

s **Razno.** Tri ameriške misijonarje so ubili razbojniki v Hankovu na Kitajskem. — Redko sta oče in sin istočasno duhovnika. Zgodilo se je pred kratkim na Saksonschem v Nemčiji. V župniji Tegel je čital novo mašo na praznik sv. Jožefa zdravstveni svetnik dr. Avguštin Kleineidam, ki je začetkom tega leta dosegel lepo starost 75 let. Pri maši sta mu stregla sinova župnik Jurij in kaplan Valter. Papež Pij XI. je čestital novomašniku. — Francosko katoliško časopisje objavlja vest, da se vršijo med Vatikanom in francosko vlado pogajanja. Zaključek teh pregovorov bi naj bila izročitev zgodovinsko važnega gradu v Avignonu Vatikanu. V Avignonu so bivali papeži 70 let. — Zakaj si je sv. oče, ki obhaja letos zlato sv. dašo, privzel ime Pij? Sam je po izvolitvi to povedal. Rekel je: Rojen sem bil pod Pijem (namreč pod Pijem IX.), v Rim sem prišel pod Pijem (pod Pijem X.), Pij je mož miru, zato naj bo moje papeško ime Pij.

Italija.

s **Hude obsodbe.** Izjemno sodišče v varstvo države v Rimu je izdalo razsodbo v kazenskem postopanju proti nekaterim Slovencem iz Gorice, ki so bili obtoženi zarote proti varnosti italijanske države. Obsojeni so bili: Avgust Lango, Alojzij Hvalič in Alojzij Markič, vsak na 30 let ječe, mladoletni Dušan Hrečak na 27 let in 1 mesec, Milan Hrečak na 2 leti in 6 mesecev in Viktor Krašna na 5 let ječe.

s **Ni mogoča duhovna obnova naroda brez osebne preroditve.** Italijansko pro-

svetno ministrstvo je razposlalo vrhovnim šolskim oblastem okrožnice o ureditvi verskega pouka v šolah. Veronauk se uvaja po vseh šolah kot obvezni predmet; ravno tako se uvajajo potrebne učne knjige, dalje skupna molitev in petje. Učitelji se bodo morali za poučevanje veronauka usposobiti. Cerkevna oblast izvršuje nadzorstvo na verskim poukom v šolah in sodeluje tudi pri izbiri dobrih učiteljev za veronauk. Dalje naglašajo okrožnica, da morajo učitelji, ki hočejo prevzeti verski pouk, svojo lastno kulturo prilagoditi veliki duhovni obnovi italijanskega naroda, da bo ta pouk res plodovit.

s **Razno.** V Biljah je umrla 81letna Jožefa Zamar, mati tamošnjega g. kurata. — Iz Lurda se je z drugimi italijanskimi romarji vrnila v Turin neka redovnica. V Lurd se je odpeljala bolna z životom v mavcu in so jo morali nositi, a se je vrnila ozdravljena. — Za kanonika v Gorici so umestili bivšega dekana v Tržiču g. Ivana Krena. — Župnik v Šmarju na Vipavskem g. Fr. Kranjec je po 47 letih službovanja stopil v pokoj. Nastanil se je v Št. Mavru pri Gorici, kjer bo kot vpo-kojenec opravljal to malo duhovnjo. — V Matenji vasi je umrla Meta Oražem. — V Koprivi na Krasu je preminul 91letni Jožef Gulič, svoj čas župan in 24 let brez leve roke. — V Lokvi pri Divači je umrla znana gospa Pavlina Srebotnjak. — Neki gostilničar na Krasu, ki je vedel, da na njegov ples ne bo prišlo nič kaj domačih deklet, je poslal v Kobdilj po tovorni avtomobil, s katerim prevažajo teleta. Šli so v bližnjo Hrušico in tam naložili deklet, kar so jih mogli dobiti. Nazaj domov so pa morala — pete brusiti. — Kap je zadel v Ravneh pri Črničah gospodinjo Alojzijo Slejko. — V Dobravljah je umrla 75letna Franciška Hrobat, v Velikih Zabljah pa posestnik Feliks Troha. — V Šturjah so pokopali Antona Fegica in Petra Krečiča iz Grivč. Zadnji je vozil oglje in nad izvirom Hublja tako nesrečno padel pod voz, da je bil na mestu mrtev. — Iz Mirna je prišel v Vipavo nov občinski komisar R. Rossi. — V Št. Petru pri Gorici upajo, da bodo svojega farnega patrona sv. Petra praznovali že letos v novi cerkvi. — V Biljah pri Gorici je umrla 82letna Terezija Dominko. — V Kubeđu v Istri je preminul vzoren krščanski gospodar 76letni Anton Udovič. — V Čersoči so po 15 letih zopet dobili dušnega pastirja g. Sava Zora. — Župnik g. Ciril Murnih iz Soče je odšel v Šmarje na Vipavsko. V Sočo pride za župnega upravitelja bovški kaplan g. Anton Žagar. — V Drežnici je po 45letnem službovanju umrl cerkovnik Tomaž Krajnc. — V Ljubinjso so preminuli: 98letni »Čajbar«, 75letni Andrej Pipa (naglama) in 62letni splošno znani trgovec Ivan Rutar. — Do smrti je povozil neki kolesar 73letno Marijo Bitežnik iz Ravne pri Batah. — V Lokvah pri Trnovem so pokopali 71letno Franciško Bremec, v Potravnem pa 57letnega bivšega orožnika Štefana Makaroviča. — V bližini Pulja so našli na drevesu obešenega tamošnjega ustanovitelja fašistične mladine. Fašisti trdijo, da ne gre za samomour, temveč za politični umor.

Avstrija.

s **Potovanje dr. Seipla.** Bivši avstrijski zvezni kancler dr. Seipel je odšel na dopust. Potoval bo po Sredozemskem morju od Trsta preko Aten v Carigrad, vračal pa se bo z železnico po Balkanu in bo pri tej priliki potoval tudi skozi Jugoslavijo.

Madžarska.

s **Potovanja italijanskega državnega podtajnika.** Po svojem nadzorniškem potovanju v Albanijo je italijanski državni podtajnik Grandi odšel v Budimpešti na Madžarsko, kjer ga je ogrska javnost zelo slovesno sprejela. Grandi je imel pogovor z različnimi odločilnimi madžarskimi vladnimi politikami. Menda namerava Grandi tudi na Poljsko in v Litvo, da bi poizvel odnošaje med Italijo in ravnokar imenovanimi državama.

Perzija.

s **Potres uničil vso vzhodno Perzijo?** Najnovejše vesti iz glavnega mesta Perzije, Teherana, poročajo o strašnem potresu, ki je uničil 10. maja skoraj vso vzhodno Perzijo. Popolnoma razdejana je prostrana pokrajina Chorasana in nad 100 večjih krajev in mest je v točnem pomenu besede izginilo raz zemeljsko površje. Skoraj vse reke so usahnile in tudi več kvadratnih kilometrov veliko jezero. Med Huseinom je nastala 17 km dolga in kakih 8 m široka razpoka, iz katere uhajajo podzemeljski plini. Nastala so ogromna brezna. Računajo, da je našlo smrt nad 70.000 ljudi. Točnih podatkov o strašni nesreči še ni, ker so s potresnim ozemljem prekinjene skoraj vse zveze.

Drobne novice.

140.000 ljudi brez prehrane je ta čas v poljski Vilni.

Eno največjih zlatih kep ima spravljeno narodna banka v Bakeru v Ameriki.

Pri občinskih volitvah v Franciji so zmagale desničarske stranke nad socialisti.

Na mehikanskega Callesa je bil poskušena atentat, ki se ni posrečil.

Komunistični izgredi so v Berlinu ponehali, a povzročili napetost med Rusijo in Nemčijo.

Atentat na predsednika Litve Volde-marasa se je ponesrečil. Ubit je bil le njegov adjutant.

Najhitrejša križarka na svetu je sedaj italijanska »Trieste«, izdelana te dni v Trstu.

80 milijonov frankov čistega dobička izkazuje za leto 1928. igralnica v Monte Carlu.

Na Angleškem je v seznamih 7 milijonov 233.928 moških in 8.185.710 ženskih volivcev.

Te dni zgorela knjižnica belgijskega benediktinskega samostana v Tongerlool je štela 60.000 knjig.

Angleški kralj je razpustil parlament. Nove volitve bodo 30. maja, sestanek novega parlamenta 25. junija.

Razbojniške tolpe so udrle iz Afganistana v obmejne ruske kraje.

PO DOMOVINI

ST. PETER PRI NOVM MESTU.

Prilika je težko pričakovana pomlad in odela naravo s cvetjem in zelenjem. Prva dela v vinogradih so končana in že se vidijo posledice strašne zime. Cetrtna, ponekod celo polovica ošes je suhah, tako da letošnji pridelek v najboljšem slučaju ne more doseči lanskega. Vina je še dosti na prodaj, tako v Trški gori in tudi v Grčevju. — Letos imamo birmo in mnogi ne morejo kupiti niti najpotrebnejše obleke, ker ni kupcev za vino. Pač pa se — na žalost povedano — pridno pije po raznih »pušenčnikih« in nazadnje bo pa prav po ribniško, da ne bo ne »dnarca ne blaga«. — Začelo se je tudi s poučevanjem ljudskega petja. Starši se prosijo, naj redno pokližajo otroke k vajah, pa tudi fantje in dekleta naj se le pridno udeležujejo. — V »Domu« večkrat, posebno ob nedeljah poslušamo »radio«, katerega nam da na razpolago za vse dobro vneti g. kaplan. Imamo dosti radioamaterjev in upamo, da bo v jeseni že v vsaki vasi vsaj en aparat. Še nekaj! Prosimo gospode, ki do- ločajo in po listih sporočajo radijski program, naj bi bil vsaj ob nedeljskih popoldnevih, po možnosti v resnici tak ko ga napovedo v »Domoljub«, ker ljudje nimajo dnevnikov in je za njih mero- dajen edino spored v »Domoljub«. Tako pa večkrat polna dvorana nestrno pričakuje 15. ure, da bo šla n. pr. »stercet« iz Šiške, a napovedovalec napove vse kaj drugega. — Prosimo torej! (»Do- moljub« vedno priobči program, kot ga dobi od ra- dijske postaje. Želja, da se naj potem program brez nujne sile ne spreminja, je vsekakor popol- noma umestna. Uredništvo.)

VRHE PRI KRKI.

Nad Štjeno in Višnjo goro se dviga lep hrib, za katerem stoji starodavna cerkev posvečena sve- tomu Duhu. Že od nekdaj je ta hrib privlačna iz- letna točka, valod lepega razgleda po vsej Dolenjski. Posebno veliko izletnikov privabijo binkoštni

prazniki. V vasi Vrhe so marljivi vaščani ustano- vili gasilno društvo. Na binkoštno nedeljo popol- dne priredi društvo pri cerkvi sv. Duha veselico, na kateri bo igrala godba s Krke. Tudi za okrep- čilo bo preskrbljeno. — Ves čisti dobiček je na- menjen za nabavo gasilnega orodja. Zato lepo va- bimo vse prijatelje planinskega zraka in lepega razgleda, da nas ta dan obiščete v obilnem številu.

DRAMLJE PRI CELJU.

Po nad 2 leti trajajoči močni boleznj nas je zapustila 4. maja preblaga gospodinja Marija Lav- bič p. d. Pečkova v Svetelici v starosti 67 let. Cela župnija jo je spremljala k večnemu počitku Blago- pokojna je bila prelep vzor krščanske matere. Ne samo družina, tudi reveži jo bodo težko pogrešali.

SMARTNO PRI LITJI.

V petek dne 10. t. m. je umrl mož stare ko- renine, ključavničarski mojster Anton Verbaš, star 72 let. Vedno vever in vesel, kremenit značaj, je užival v celi okolici velik ugled. Dolgo časa je kot obč. odbornik in podžupan skrbel izredno klasti za vas Smartno. Bil je član krajnega šolskega sveta in nad 15 let ključar župne cerkve. Za vse dobro vnet je kljub svoji visoki starosti stopil v vrsto naših Orlov. Kot spretnega in nesebičnega obrtnika ga bo ljudstvo močno pogrešalo. Značilna poteza raj- nega je njegova resna in ljubezniva skrb do va- jencev in pomočnikov, katerih ni samo učil, ampak tudi vzgajal za pošteno krščansko življenje. Od 50 vajencev, katere je izučil, jih je poslal 28 v svet skozi orlovske organizacije, večino pa tudi skozi Kat. prosvetno društvo. Zato je s ponosom malo pred smrtjo povdaril, da bi lahko z Vodnjakom re- kel: »Ne hčere ne sina po meni ne bo (ostal je namreč samski), a zavest imam, da sem veliko fantov pošteno izučil in vzgojil.« — Počivaj v miru vrli mož.

ST. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

Dobili smo novega gosp. župnika Antona Me- dveda; kateri se je takoj v pričetku priljubil fara- nom. — Zasvetila je električna luč v vaseh Ponova vas, Mala vas in St. Jurij, katero smo zelo težko pričakovali. — Tukajšnje prosvetno društvo je pri- redilo v društveni dvorani 9. in 12. t. m. igro »Matic«. — O binkoštnih praznikih bo izvenredno dovoljen vstop v »Županovo jamo«. Oba dneva bo tudi veselica v obližu iste.

AJDOVEC.

Neumestno šalo so si privoščili nekateri, ki so župnikov voz postavili na vrh njegovega kozol- ca. Če je dotičnike sedaj za to sram, to pač zaslu- žijo. — Majniški oltar je pri nas zelo lepo okrašen, za kar se moramo v prvi vrsti zahvaliti nekaterim našim res vnetim dekletom.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Zegnanje na Gorjancih pri Sv. Miklavžu bo letos na binkoštni ponedeljek dne 20. maja. Ob 10 sv. maša. Vabljeni tudi iz sosednjih župnij. — Na občinski seji dne 5. maja je bilo na predlog gosp. svetnika Lesjaka soglasno sklenjeno, da se zaprosi, da postane St. Jernej trg. V ta namen se je izvolil pripravljajni odbor.

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reproduciran glasba. — Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17 Koncert Radio-orkestra (v četrtak: Jonny Jazzband). — 22 Poročila in časovna napoved.

Četrtek, 16. maja: 18 Izbor slovenske lirike. — 18.30 Zračni promet pri nas in drugod. — 19: Ce-

Z našo umetno

moštovo escenco „Mostin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekle- nice za 150 litrov Din 50.— po pošti Din 52.— Dobi se samo v drogeriji A. Kane sinova, Ljub- ljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kane, Maribor, Gosposka 11.

3

RAZNO

Premožni Benečan, dož Falcone, je krmil vsak dan v Benetkah golobe, ki so ga zelo vzbujali. Nekoč je ubil v jezi svo- jega sovražnika in bil ob- sojen na smrt. Ko so ga peljali na morišče, je le- telo za njim na tisoče go- lobov, ki so ga ščitili in oključali krvnika, da je moral zbežati. Ljudstvo je videlo v tem dogodku mig božji ter prosilo tako dol- go sodnike, dokler ni po- mikostil strogi svet dva- najstorie Falcona. Od te- ga časa je živel Falcone skromno in samotno. Iz- polnjeval je dneve z us- miljenjem, golobom pa so morali na njegovo željo potresati vsak dan koruzo na trgu sv. Marka. Še dan- es, po 500 letih, krmijo Benetke dan na dan Fal- conove golobe.

Ena sovjetska. Voditelj sovjetov je na svojem po- lovanju vprašal najstarej- šega kmeta v vasi: »Ali si zadovoljen z novim reži- mom? Kaj ne, da je bolji od prejšnjega.« »No, da, kakor se vzame,« je od- govoril stavec. »Prej sem imel tri pare hlač, sedaj

Cirkuški otrok

»Nora,« je po kratkem presledku tiho rekla žena in kakor v zadregi obrnila pogled od njega.

Obraz se mu je zmrčilo. »Ve ženske ste sila ne- popustljive,« je dejal, »vedno znova se povračate k isti točki. Kaj te skrbi otrok?«

»Alfred, ti tako budiš to nagnenje v njej...«

»Skoraj nevoljno se je zasmel. »Počakaj ven- dar še deset let, da te bodo nagnenja tvoje hčere res skrbala,« je rekel. »Pusti jo, naj ljubi plemenito žival, ki je prinesla njenemu očetu toliko slave in denarja! Saj sem ti že rekel, da je to podedovala; saj vendar ne moreš zahtevati od mene, da o tem drugače mislim. Naj jo izvežbam; z menoj bo nasto- pala in žela več priznanja nego katerakoli. Čeprav je to nesrečen poklic, kakor ga ti nazivlješ, vendar vidiš, da ne izključuje sreče.«

»Alfred, tega menda ne misliš resno!« je zakli- cala in se hipoma dvignila. »Svojega otroka, svoje hčere ne smeš prepustiti temu poklicu! Ali si mi zato pripovedoval svojo življenjsko zgodbo? Življe- nje moškega ni življenje ženske. Saj sem ti že enkrat rekla, da bo ostala za vedno navezana na položaj, ki ga enkrat ima. In kako je z žensko, ki se izpostavlja ljudskim zijaalom? — Danes njihova igrača, jutri prezirana! Ne — nikdar ne! Sicer sem bolehna in slaba, a bom že znala pred tem obvarovati svojega otroka!« In iz teh krotkih, modrih oči je zasijala taka brez- obzirna odločnost, da se je Karsten malone zdrnil.

»Helena,« je zaklical, »ti imaš vročico. Pred čim hočeš rešiti svojega otroka? O kakšnih nevarnostih

sanjaš? Saj ostane vendar v tvojem varstvu. Vzgoji jo, da bo ljubezniva in dobra, kakšna si bila ti, glede vsega ostalega se pa nikar ne vznemirjaj.«

»Pod mojim varstvom!« je ponovila žena ni dvig- nila svoje bele, shušane roke proti luči. »Vzgoji jo krotko in dobro, praviš ti, Alfred?« je nadaljevala z glasom, v katerem je bilo nekaj groznega. »Ne, nikar ne stori tega! Če si jo odločil za to, potem jo vzemi še danes s seboj; pomečaj jo med cirkuške ljudi, da ji otopi čut za to, da izgubi svoje spoznanje za to ... da ne bo poznala ničesar boljšega, kakor papirnate lavorike in pohvalno vzklikanje strmečega občinstvo! ... da ne bo vedela, kaj je ponos in do- stojanstvo žene!«

»Zelo si čudna!« je zaklical; izpustil jo je in skočil kvišku. »Kaj pa je s teboj?«

»To je skrb matere,« je dejala zamolklo, »skrb matere, ki se bo kmalu morala ločiti od svojega otro- ka ... Alfred!« je vzkliknila in njen glas je bil spet mehek in proseč, »pridi še enkrat sem ... čuj, kaj sem si zamislila v teh dolgih nočeh brez spanja, v katerih sem gledala Norino bodočnost. Pridi sem!«

Obrnil se je k njej in pokleknil pred njo. »Ti se preveč vznemirjaš,« je rekel in ji položil roko na vroče čelo. »Pomiri se, bova kdaj drugič govorila o tem!«

»Ne, ne drugič ... danes! Sicer me bo še bolj mučilo,« je vztrajala. »Glej, Alfred, imela sem tako lepe sanje.« Z roko se je oklenila soproga okrog vratu, v njenih očeh je bil ves vabljeni čar, kolikor ga more imeti le deklško oko, če si hoče pridobiti ljubega. »Tako lepe sanje,« je ponovila. »Ti si zdaj tako bogat, s svojim delom si si pridobil toliko slave in denarja. Človek ne sme gnati vsake stvari do skrajnosti; opusti to sedaj, ko si na višku, ko zato

čina. — 19.30 Cerkljsko jezero in njegova okolica. — 20 Prohazkov večer, poje ga. Golobčeva. Vmes instrumentalni dueti.

Petek, 17. maja: 18 Primerjajoče veroslovje. 18.30 Gosposlajska ura. — 19 Praproččina. — 19.30 Iz glasbenega sveta. — 20 Pevski kvartet, izvajajo gojenci ljubljani. konserv. oddelček iz »Blagrove«, — Radio-orkester.

Sobota, 18. maja: O športu. — 18.30 Nemščina. — 19 Bled. — Propagandno predavanje v nemškem, slovenskem in češkem jeziku. Sestavljen ravatelj Pintar. — 19.30 Delavska ura. — 20 Pevski kvartet Glasbene Matice. — Zvižganje g. Danilo Bučar. — Koncert Radio-orkestra. — 22.15 Prenos programov iz inozemstva.

Nedelja, 19. maja: Dela v vinogradu, zatiranje škodljivcev. — 10.30 Sadržarstvo. — 11 Koncert Radio-orkestra, vmesne speve poje g. Markovič. — 15 Gogolji: Zemiev, izvajajo člani nar. gled. — 16 Ribničan Vrban pripoveduje svoje storije. — 17 Koncert Radio-orkestra. — 20 Večer slovenske glasbe, izvaja muzika Dravske divizije. — 22 Casovna napoved, poročila.

Ponedeljek, 20. maja: 11 Koncert Radio-orkestra. — 15 O jubileju hrvatske kulturne organizacije. — 16.30 Laska glasba, izvajajo »Magistria« izpod Smarne gore. — 16.30 Koncert zbora »Balalaika-Kremelj«. Vmesne speve poje ga. Popovič. — 20 Večer slovenske glasbe II, izvaja Radio-orkester. Vmesne speve poje g. Dragica Sok in g. Pucelj. — 22 Casovna napoved, poročila. — 22.15 Prenos programov iz inozemstva.

Torek, 21. maja: 18.30 Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber. — 19 Nemščina.

Priporočila se **PRVI SLOVENSKI ZAVOD**

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini iz vrste! — Podružnice:
v CELJU, Brez št. 33 — ZAGREB,
Hvarcova ulica 12 — SARAJEVO,
Kamničeva ulica 15 in v SPLITU, Ulica XI. puka.

lahko dobiš velikanske vsote. Vrni se s tem v mojo domovino... Če hočeš, si tam lahko kupiš posestvo ter osnuješ sebi in svojemu otroku docela svobodno in varno bodočnost, sam pa prideš zopet na odličnejše mesto v družbi.

Začudeno in prepadeno jo je zrl. Tega vidno ni pričakoval.

»Ti misliš več na srečo svojega otroka nego na možovo, je rekel zamolko.

»O ne, tudi na tvojo srečo, je nadaljevala in ljubkavo stegnila svojo roko v njegove črne lase. »Tudi na tvojo srečo! Hipoma lahko izgubiš vse, kar si si pridobil. In jaz!« je rekla, »jaz tudi že hrepenim po svoji domovini. Morda tam spet ozdravim, je dostavila oklevajoče. Toda njen pogled se je obrnil proč, kakor da bi se ne smela videti v njem neresnica, ki jo je izrekla. Potem je obmolnila, kakor da pričakuje svojo obsodbo.

On se ji je polagoma izvil iz objema in vstal. Prekoračil je sobo, globoko zatopljen v misli, nato pa je hipoma obstal pred njo.

»Ti si mislila samo na svojega otroka, je rekel trdo, »niti nase, zakaj sama nisi nikoli želela tja... niti name... Helena! To ni mogoče. Kar mi je bilo nekdaj težko, je zdaj moj ponos, moja življenjska potreba. Kak poljedelec ne morem biti več; za kaj druga nisem sposoben, najmanj pa za mirno brezdelje... Toda pomiri se, je pristavil, ko je videl, kako metvaškobled je nenadoma postal njen obraz. »Žrtev za žrtev! Pusti meni moj poklic — ti pa vzemi svoje dete! Zame je to žrtev, zakaj to mi ga bo povsem odtujilo. Vzgoji jo v miru in tihoti, če se ti bo pri tem divjačka to posrečilo — kakor si bila ti, neprav bom na hčeri to manj cenil kakor na ženi. Objubim ti, da ji nekdaj več ne bom dal prilike priti

na. — 19.30 Naše sosednje države: Italija: dežela in poljedelstvo: 1. Severna Italija. — 20 Duetni večer za klavir in harmonij, Radio-orkester.

Sreda, 22. maja: 18 Pravljičice, pripoveduje pisatelj Milčinski. — 18.30 Iz rasilinstva. — 19 Srbohrvaščina. — 19.30 Zgodovina Slovencev. — 20 Pevski večer ge. Lovištove. — Radio-orkester.

Razstava poljedelskih strojev in orodja.

Že lanskoletna jesenska jubilej, kmetijska razstava na Ljubljanskem velesjemu je prikazala obsežno razstavo poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velesjemu od 30. maja do 9. junija pa bo lanskoletno še znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstav. prostora, bo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske in Danske.

Poljedelske stroje razstavi 12 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke.

Vsak imetnik velesajmske legitimacije, ki stane 30 Din, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesajmskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po 10 Din.

Kmetovalce opozarjamo, da so razstavljeni na velesjemu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še zvonove, gasilsko orodje, jermenarski izdelki, verige, različni vozovi, bicikli, obleke, čevlji, sirsarski izdelki, plemenska perutnina, domači zajci itd.

Castelmorto.

Povest. Ponatis iz »Križa«.

Še vedno si nisem hotel priznati — toda na tihem je vendarle obveljalo: to pomladansko potovanje, ki sem se ga skoraj otroško veselil, me je prav za prav zelo razočaralo. Da, dokler sem sedel v bornem, umazanem vozu počasi puhajočega lokalnega vlaka, se je smehljala okoli zelena pokrajina in svetlikalo drevje in v cvetju. Tudi pisana slika na zadnji postaji, kjer je bil ravno semenj in so toskanski kmetje, njih konji in dvokolesni vozovi vršali in ropotali po obširnem trgu in se v gosti gneči prerivali sem ter tja, mi je bila po volji. Ko pa je nato široka prašna cesta zavila v hribe, se je stvar preokrenila. Le tu in tam je še stala kmetijska hiša ob poti in je visela čez vrtni zid svetlo modra, blago dišča glicina kot poslednji pomladni pozdrav. Po preteku pol ure je pa minilo tudi to in preostala je le neskončna samota valovitih rjavih

BRASLOVČE. - Okrajni živinozdravnik

Armin Tomašič

ordinira »PRI POŠTI« (g. Roessner).

v dotiko z mojim poklicem; objubim ti, da ne bom nikoli posegel v njeno vzgojo in da mi bo tvoja volja vedno sveta. — No, ženka, ali si zdaj zadovoljna?« je rekel pristréneji in se sklonil globoko k njej, ko je vsa trudna omahnila v blazine.

Ona je molčala. Oči so se ji zaprle, ustnice so ji drhtele in roki sta se krčevito oklepali druga druge.

On jo je poljubil na oči, v katerih je še vedno bral ostanek nemira in ji šepetal pomirjajoče in ljubke besede. Njegove besede je niso bile prepričale, ker je videla v njegovem načrtu mnogo negotovega in nemogočega; a nekaj je bila vendarle dosegla. Silno razburjenje je imelo za posledico hipno utrujenost, On je to videl. Nežno ji je popravil blazine in ji skrbno uredil posteljo. Njegov čas je pretekel in moral je še marsikaj urediti.

»Nora bo obedovala z menoj, da se ne boš vznemirjala, je še rekel, »popoldne bo pa popolnoma tvoja.«

Videti je bilo, kakor da že ne čuje več. Zato je šel, da bi opozoril strežnico, naj pazi nanjo. Nato je poklical otroka in tiho odšel iz sobe.

Helena je ostala sama. Dremavica, ki jo je objela, prav za prav ni bilo nikako spanje; zakaj vse, kar je bila pravkar doživela, se je mučno nadaljevalo v njeni duši. Komaj je izginil čar Alfredove navzočnosti, so se vzbudile v njej zopet vse skrbi, kot je bilo videti.

In goreče je pritisnila majhen križ na svoje ustnice, kakor da bi se s tem hotela pomiriti.

Helena je bila hči irskih staršev, ki so bili še za njenih otroških let zapustili domovino in se naselili v Ameriki, kjer so si pridobili precejšnje imetje. Nekaj lahkomišljenosti in strastnosti njenega

imam samo enega.« »Če ni drugega, tovariš, potem se gre,« odgovarja Kalinin. »V Afriki, dragi tovariš, so narodi, kateri sploh nimajo hlač.« »Kaj, so že tako dolgo boljše-viki tam?« se je začudil starček.

V sanjah je govorila. Neki Herman Silbermann iz ameriškega mesta Ventuki, ki je bil velik ljubosumnež, je slišal, kako govori njegova žena v sanjah. »Oh, ubogi Rudolf,« je nežno ponavljala. Tako se imenoval hišni prijatelj in častilec njegove soproge. Silbermann, ki je imel že dalj časa hud sum, je mislil, da ima sedaj v rokah dokaz nezvestobe in je zahteval pred sodnijo ločitev zakona. Trezni sodniki so pa tožbo zavrgli, češ da sanje niso nikako dokazilo.

Kako je bil iznajden balon. Znano je, da je Mongolier iznašel balon, toda malokdo pa ve, da bila te iznajdbe neposredni vzrok — gospa Mongolierova. Nekoč je namreč pokrila okroglo košaro, kjer je s pomočjo začregega oglja sušila perilo, s krilom, tako da se je košara pod pritiskom razgretega zraka dvignila pod strop. Ta okolnost je pomogla njenemu možu, iznajti balon.

holmov, preko katerih se je brezčutno topoglavno spenjala in spuščala samotna cesta. Suho, polomljeno hrastičje je stržalo ob cesti, na skalovitih tleh ni zelenela še nobena mlada bilka. Po cele ure sem hodil, pa ga nisem srečal človeka. Le prav daleč v daljavi so se dvigali na okroglastem vrhu strnjeni obrisi neznane-ga gorskega gnezdeca in se odražali od obzorja. —

Skraja sem si skušal pregnati rastočo čemernost s petjem, potem s poživigavanjem. Končno sem opustil tudi to. Solnce se je že povесilo čez poldne in je občutno grela. Hoja me je začela utrujati, začel sem čutiti trdo cesto pod nogami in z vedno manjšim veseljem sem cokljaj navkreber in navzdol. Nenadoma — cesta je ravno v ostrem ovinku zavila navkreber in skalnata pečina je ovirala pogled naprej — mi je udarilo rezko zvonjenje na ušesa. Nepričakovani glas me je podžgal, pospešil sem korak in ko sem zavil okoli ogla, sem zagledal nad cesto borno cerkveno, samcato samo, preprosto zgrajeno iz rdeče opeke. Vsenaokoli nobene hiše, nobenega človeka — in skoraj groza me je obšla, ko sem videl, kako je zvonec v naglih sunkih odskakoval sedaj na levo, sedaj na desno iz lin ozkega zvonika. Pogledal sem na uro — tri četrti na dve. Kaj naj pač naznanja to zvonjenje v tem času in v tem zapuščenem kraju? Ko sem stal na mestu in sem izredno osupel gledal zvon, ki se je strastno zalezaval iz lin in se je zdelo, da ga ne poteka človeška roka, je zvonjenje z nekaj odrezanimi udarci prenehalo. Zvon je v

zvoniku še škripaje nihal, ko so se odprla cerkvena vrata in je stopila iz cerkve ženska. Njene rjave, ostro zarezane poteze, ki so pričale, da se je žena malo veselila in mnogo delala, je obrobjala črna, volnata ruta, ki je pokrivala tudi rameni. Ko je tedaj obstala pred cerkvijo in me molče ogledovala, se mi je zdelo, da se je mračni duh teh samotnih, nerodovitnih hribov vtelesil v tej molčici ženi.

Pozdravil sem jo in vprašal, kaj naj pomeni zvonjenje. Ni se premaknila, le bridka poteza se ji je začrtala okoli ustnic, ko je spregovorila: »E morto alcuno«. (Nekdo je umrl.)

Odgovor je bil kratek, pa je name spričo trenutnega nastroja pretresljivo učinkoval. Tudi v tej daljnji samoti se je torej pred nekaj trenutki skončala človeška usoda, morda v jedkih skrbeh in trpkih bolečinah. Tudi prek teh pustih planjav je smrt zmagovito plahutnila s krili. Nehote sem pogledal okoli sebe, pa dokoder je segel pogled, nikjer — razen daljnega gorskega mesteca — sledu o človeškem življenju.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.**

Kakor bi žena uganila moje vprašanje, joče misli, je dvignila roko, pokazala po cesti, ki je daleč zgoraj zginila za rjavim holmom in se onstran najbrž zopet spuščala navzdol, pa rekla: »Laggiù nel Castelmorto«. (Doli-le v Castelmortu = v Mrtvem gradu).

Nato se je obrnila in stopila nekaj korakov v stran; ne da bi se dalje menila zame, se je vsedla na kamen, da je opoldansko solnce oblivalo njeno temno postavo. Jaz sem se lahko priklonil v zahvalo in šel svojo pot. V nekaj minutah sem dosegel višino in zagledal pod seboj lepo dolinico, ki ji je ozek potoček v nasprotju z ostalo pokrajino dajal nekaj življenja in nekaj nežnega zelenja. Cesta je vodila čez vodo brez velike zarez. Pod njo je pa potok dobival precej padca. Iz proti jugu segajoče rebri se je pomoljajala pečina, na kateri so poleg nekaj cipres štrlele proti nebu razvaline, ostanki srednjeveškega gradu. Stolp na štiri ogle je stal še visoko in kljubovalno in njegov nadzidki so bojevito strčali v zrak. Ostalo zidovje je bilo na videz precej razpalo. Gluha, smrtna tišina je vladala nad otožno zgradbo, le potoček je šumjal. Pod sliko te resne pokrajine bi res ne moglo stati napisano prikladnejše kakor ga je resnično nosila: Castelmorto.

Ozka steza je vodila v dolino. Mračni grad, zvonjenje, ki je pravkar utihnilo in kratki odgovor ženin so me vabili in gnali s tajno silo s široke ceste po strmini navzdol, dokler nisem končno stal pred vrati iz rezanega kamena. Razruvan prag

4

Lek zoper katji strup.
Gozdar: »Čujem, da je lovski paznik Andraž zadnje čase vedno natrkan.«
Oskrbnik: »Veste, gospod gozdar, letos je pri nas mnogo gadov. In ker je Andraž neke slišal, da alkohol pomaga proti kačjemu strupu, vtake nekatro čutaro s slivovko v usta, čim zastisi v grmovju kak šum!«

Pod morjem na tečaj.
Znani ameriški letalec Hubert Wilkins, ki je v letalu prvi preletel severni tečaj, boče zdaj priti tja v podmorskem čolnu. Ko je pred par desetletji sloviiti romanopisec Jules Verne (izg. Žil Vern) napisal »20.000 milj pod morjem«, so se mu vsi smejali. In glejte, danes se tiste sanje uresničujejo. Najdrznejši vseh raziskovalcev se je lotil najbolj predznega načrta. Sicer je tečajni raziskovalec Vilbjarnar Stefansson že pred 15 leti imel tak načrt v glavi. Sedaj je tudi ponudil Wilkinsu svojo pomoč. Denar za to novo ekspedicijsko je že zbran. Prav tako tudi podmornik »Defender«. Dolg je 28 metrov, širok tri in pol. V njem je prostora za 12 oseb. Čoln ima tudi posebne naprave za razstrel-

naroda je pač bilo v boječi, strogo in pobožno vzgajeni deklici, da je navezala svojo usodo na usodo lepega pustolovca, dasi so ji starši branili.

Sele po dolgih bojih so ji bili privolili, toda le pod pogojem, da se ne bo prav nič udeleževala življenja družbe.

Soprog je zvesto izpolnjeval to obljubo, zakaj ljubko bitje, ki je imelo vse miline pristne Evine hčere, je bilo zaklad njegovega srca. Ljubil je Heleno z vso prisrčnostjo, ki se je čudovito skladala z njegovim nemirnim duhom. Njegova soproga mu je bila kakor spomin na njegovo prejšnje življenje; pri njej je našel vse to, kar je pogrešal v svojem sedanjem stanu.

Kmalu po svoji poroki sta se zakonca vrnila v Evropo. Tu je žel Karsten velike uspehe in se povzpel do neoporečne višine v svoji stroki. V večjih evropskih prestolnicah je ob gotovem času nastopal z družbo in sprejemali so ga vedno z enakim priznanjem.

Njegov odličan nastop in njegova izobrazba sta mu pripomogla do vstopa v družbo visokih krogov. Svojo ženo je obdajal s sijajem in udobjem, za kar so mu ogromni dohodki nudili dovolj sredstev. Helena ni pogrešala družabnosti; živela je zadovoljno v svoji ljubezni do soproga in otroka. Tudi popotno življenje ji je dajalo dovolj izpremembe.

Prva senca, ki je zatemnila srečo zakoncev, je bila Helenina bolezen po porodu drugega otroka, ki pa je kmalu umrl.

Morda Alfred ni opazil, kako je bolezen v zadnjem času napredovala; morda ni hotel videti in se je skušal spozibati v neko lahkóskrbnost, ker ga je bilo strah spoznanja. Ona sama pa je predobro čutila,

kako je bilo z njo in to je večalo njeno skrb za otrokovo bodočnost.

Nihče od njiju ni bil zadovoljen z njunim poslednjim razgovorom, zakaj vsak je bil obljubil nekaj žrtvovati in vsak je čutil, da ne dovolj.

Kmalu potem, ko je zapustil svojo ženo, je vstopil ravnatelj Karsten v hotelsko obednico, vodeč svojo hčerko za roko. Bilo je sredi poletne sezone; prostorna dvorana je bila polna najrazličnejših gostov, a oči vseh so se ozrle visoko moško postavo in na ljubekega otroka ob njegovi strani. Nora je imela pri svojih sedmih letih že dokaj očetovega samozavestnega nastopa; pravilni obraz, nežno začrtane obrvi in temni lasje so bili prav tako njegovi; nenavadno svetla polt in modre oči, ki so se čudno prilegale ostalemu obrazu, so bile dediščina po materi, kakor tudi lahno razgibani, mehki izraz v obrazu. Nosila je belo obleko; njeno nenavadno lepoto so povzdigovali še lasje, katere je nosila popolnoma razpuščene, da so se ji vsipali v bogatih kodrih skoro do roba kratke obleke; bili so temnočrni, kar je tako redko pri otrocih.

Deklica se je kretala med vsemi ljudmi z največjo samozavestjo in mirnostjo. Njen oče si je bil dal prihraniti prostore v bližini nekaterih gospodov, s katerimi se je bil seznanil. Češčenje in male poklone, s katerimi so sprejeli lepega otroka, je sprejemala Nora nekam malomarno in s ponosom male princezinje, ker se je bila temu že davno privadila. Pogovor gospodov se je kmalu zasukal na ravnateljevo stroko, čigar mnogoletne izkušnje so nudile vedno dovolj zanimivega. Pri vsej ljubezni, ki jo je gojila Nora do očetove najljubše živali, otrok ni mogel slediti pogovoru. Ker je čutila, da ji ne posvečaja

je bil zaradi lažje obrambe pred nekdanjimi sovražniki postavljen skoraj v višino človeške glave. Moral sem zlesti čez nekaj kolov, ki so bili zabiti v krhko zidovje. Zadaj se je razprostiralo grajsko dvorišče. Grušč razpadlih zidov je bil že zdavnaj prerastel, temni bršljan se je spenjal preko njega, gosto zimzeleno grmičje se je bohotalo po sivem zidovju in vmes so stali dolgi listi nešetih divjih perunik. Na grajskem obzidju so se še poznale sledi stražnega hodnika. Iz v kamen vdelane ključavnice so padali suhi šopi trave, na notranji strani je bil nad vrati še ostanek stare freske na prhljem zidu. Sv. Jurij je bleščeč v popolni viteški opremi in z mladeniško svežim obrazom pravljicne princeze nameril oberoč sulico; v ozadju je klečala osvobojena kraljičina s krono na svetlih plavih laseh in sklepala roke v zahvalno molitev. Večji del konja pa, na katerem je sedel svetniški vitez, in ves zmaj sta bila odkrušena.

Na levi so se dvigale ruševine stanovališča za gospodo. Vidno izhojena pot me je peljala skozi veliko odprtino v zidu in preko deloma podrtega kletnega oboka dalje v notranjščino. Tudi tukaj je bilo celo iz tega popolnega razpada mogoče prepoznati bleščečo preteklost. V dveh prostornih dvoranah, ležečih druga nad drugo, je teklo življenje imenitnih vitezov.

Tukaj so posedali gostje; temna težka črnina se je iskrla v srebrnih čašah; harfe so brnele in stare melodije o ljubezni in boleznih, o boju in pomladanskih slajih so odmevali od sten; grajska gospoda pa je zbrana ob kaminu z glasno

utripajočimi srci poslušala potujočega pevca. Ali pa je više pod dvojnati lokom okna sedela tiha, bleda žena ter slonela z roko na vzdiku iz belega marmorja, s čelom pa na srednjem stebričku in hrepeneče gledala v daljavo, kjer se je njen mož boril v vojski kralja Rdečebradca.

Sedaj ni bilo več ne strehe ne vmesnega stropa. Levji glavi v steni na obeh straneh kamina sta strmeli v praznino, od tkanih vzorcev in viteških prizorov, ki so se nekdanj bleščali v pisanih barvah po stenah, je bilo zdaj le še nekaj preperelih ostankov. Preko nizko podrtih zidnih vrhov so pluli beli oblaki.

Le prav v ozadju se je zdelo, da je majhen del gradu še pod streho, in steza, po kateri sem prišel, se je končala tu pred zaprtimi železnimi vrati. V premljevanju in motrenju sem za trenutek pozabil na mrtvaški zvon in ženin odgovor. Zato sem se zdrznil, ko sem kar nenadoma začul korake v notranjščini tega predela, ki se je naslanjal na stražni stolp. Uprl sem oči v črna vrata. In res, že naslednji trenutek so se s truščem odprla in v njih šilasto vsločenem okvirju se je pojavil mož, ki me je pogledal s temnimi, čudno blodečimi očmi. Bilo mu je blizu štirideset let, nosil je kmetiško obleko. Moško, izredno lepo bliče, ki se je blede odražalo od črne brade, te je pa bolj spominjalo ubožanega plemiča, ki je samотно prebival v razpadlem gradu svojih dedov.

Stopil sem bliže, vljudno pozdravil in vprašal nekaj o gradu. Zdelo se je, da

se mož zato ni menil, presunljivo me je pogledal, vprašujoče se ozrl na mojo črno popotno suktno in je nenadoma, ne da bi odzdravil, spregovoril: »Ste duhovnik?« Potrdil sem. Zagonetni tujec je divje zajčal, stisnil pest in se s silo udaril po čelu. Nato se je zopet obvladal; pogledal me je z neskončno žalostjo in s potrjim glasom je zastokal:

»Ko bi le pol ure prej prišli!« je zajčal zopet, udaril s čelom ob okno pri vratih in vzkliknil: »O Bog, o Bog!«

»Neka žena je gorile v cerkvi prav, krav zvonila mrliču,« sem rekel sedaj. »Torej se je tukaj kdo ločil?« (Dalje.)

Na Planinski gori bo binškoletni pondeljek običajni letni romarski shod. Služba božja bo ob 7 in 10 dopoldne. Prilika bo tudi za prejem sv. zakramentov. Prehod je prost.

Romarski shod v Novem Lurdu bo na binškoletni pondeljek, Sv. maša ob 10.

Cebelarski tečaj. V nedeljo dne 26. t. m. se bo vršil na Crešnjah pri G. Ojstru čebelarski tečaj, ki se začne okrog 9 dopoldne in bo trajal cel dan. Vsi čebelarji iz okolice vabljeni. Predaval bo g. oblastni referent Okorn.

Društvo organistov za mariborsko škofijo bo imelo svoj XXVIII. redni občni zbor dne 5. junija t. l. ob pol 9 dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Za udeležence bo polovična vožnja na železnici. Vsak naj vzame na postaji, kjer bo vstopil, cel vozni listek do Celja. Uradnik na postaji naj na vozni listek pritisne mokri žig. Pri izstopu v Celju se vozni listek ne sme oddati, ker se bo vsak s tem voznim listkom peljal domov brezplačno.

Pozor mlekarne!

Pozor mlekarne!

Zaradi opustitve mlekarne se vrši prostovoljna dražba vsega mlekarškega inventarja v nedeljo 19. maja ob 2 popoldne. Ugodna prilika za interese. - Franc Papež, mlekar, Velika Loka št. 24, Dolenjsko.

ljevanje ledene skorje, ko se bo hotel dvigniti na površje. Neki inženir je pa iznašel še posebno tekočino ki topi led. Podmornik bo plul 40 metrov pod morsko gladino. Nekaterim se zdi to premalo, češ da segajo ledene gore še globlje. Ekspedicija se odpravi še to poletje na sever. V štirih mesecih se vrne, s kakšnimi uspehi bomo videli.

Neobičajna ženitovanjska navada se je ohranila do nedavnih časov v Bretanji na Francoskem. Po poroki so se svatje strnili v krog, na sredo sta stopila novoporočenca. Mož je potem prisloil svoji mladi ženi krepko zausnično, rekoč: »Tako se prileže, kadar me razjeziš.« Takoj nato jo je poljubil, češ: »Tako se prileže, kadar si pridna!«

Babilonska mešanica. Vseh jezikov in narečij je na svetu okoli 3424. V Ameriki jih je 1624, v Aziji 937, v Evropi 587 in v Afriki 276.

Utegne biti res. Znamenitega angleškega pesnika Miltona so nekdanj vprašali, zakaj mlade kralje kronajo že s štirinajstim letom, medtem ko se smejo poročiti šele z osemnajstim. »Radi tega, ker je lažje vladati državo kot pa ženo.«

pozornosti, se je od dolgega časa ozirala po dvorani. Hipoma so se ji zasvetile oči. Vstopili so bili novi gostje in glavni vzrok njenega živahnega zanimanja je bil pač ta, da je bilo med njimi nekaj otrok, prav takih kot ona. Otroci imajo za otroke vedno nepremagljivo privlačno silo.

V Norino veliko veselje se je družba približala njenemu prostoru. Odlična dama je vodila deklico, ki je bila nekaj let mlajša od Nore in je bila oblečena v žalno obleko. Dva dečka devetih in trinajstih let sta ji sledila v spremstvu mladega moža, ki je bil očitno njih vzgojitelj in čigar črna obleka je dovolj označevala njegov stan. Dama z malo deklico se je usedla Nori nasproti; vzgojitelj z dečkoma se je usedel poleg nje, tako, da je bil starejši deček njen neposredni sosed.

Po pravi dečji navadi se ta ni začetkoma prav nič ozrl na ljubko sosedo; videti je bilo, da mu je le za obed. Dama pa je večkrat pogledala lepega otroka, ki je s svojimi živimi pogledi motril tujce, očitno želeč skrajšati dolgi čas pri obedu v pogovoru z njimi.

Kmalu ni mogla več krotiti svojih želja; s prostostjo, ki je lastna vsem nedoraslim ljudem, je nagovorila svojega soseda z običajnim otroškim vprašanjem, kako mu je ime.

Deček se je začudeno ozrl; potem pa je vplivala dekličina ljubkost tudi na njegovih trinajstero let in kmalu sta bila v živahnem razgovoru. Vmešala sta se tudi dama in mladi duhovnik, ker jima je ugajalo živahno in neprisiljeno vedenje deklice, ki je pripovedovala zdaj o svoji bolni materi, zdaj o svojih številnih potovanjih; pri tem je bilo videti, da razume in govori vse evropske jezike.

Med tem, ko je bila Nora v najživahnem pogo-

voru, je ravnatelj vstal in namignil svoji hčeri, naj gre z njim. Ker je bil zatopljen v svoj razgovor, je bil prišlece komaj opazil. Nora se je s samozavestjo in ljubkostjo poslovila od tujcev; tem je prav tako ugajala tudi lepa postava Alfredova in zato so z velikim zanimanjem in radovednostjo zrlji za njima.

»Kdo je ta gospod s tem ljubkim otrokom?« je vprašala dama natakarka, ki je stal poleg nje in ki se je bil tako spoštljivo poklonil ravnatelju, kakor se navadno pozdravljajo le visoke osebe ali take, ki dajejo visoko napitnino.

»To je gospod ravnatelj Karsten,« je zašepetal natakarkar. »Slavni ravnatelj cirkuških jahačev,« je uslužno pristavil na vprašujoči pogled dame.

»Ravnatelj cirkuških jahačev Karsten,« je neverjetno in razočarano rekla dama.

»Da. To je naslavnejša družba, gospa grofica,« je dalje poročal natakarkar. »In ta otrok je njegova hčerka. Že nekaj dni so tu. Ravnateljica je bolna. V prihodnjih dneh bodo otvorene predstave.«

»O, gospod Karsten, gospod Karsten, mama,« sta vzkliknila dečka; »tega moramo videti; pravijo, da ima tako čudovito lepe konje. Mama, tja pa nas moraj peljati.«

Mati je prikimala; a zdelo se je, da ji novica še vedno ni jasna. »Kako odličen je,« je rekla kakor sama zase. »Toda ubogi lepi otrok!...«

»Kdo so bili tvoji znanci pri obedu, ti klopotček?« je vprašal ravnatelj, ko je šel s svojo hčerko po stopnicah v gornje nadstropje.

»Po imenu jih še ne poznam, očka. Večjemu dečku na moji strani je bilo ime Kurt, mlajšemu pa Niko. Misli si, kako smešno: Niko! Malo deklico so nazivali Lili. Pa ni bila njihova sestra, ker je veliko damo klicala za teto. Dečka sta jo klicala za mamo.«

Mali oglasnik

Vajenca za kovaško obrt sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. - Matevž Krmelj, sekirni kovač, Log p. Skofja Loka.

Krasne tlakove, ograje, stopnice, cevi nudi Cementarna Goslinčar, St. Jakob ob Savi.

Čevljarskega vajenca iz dobre in poštene družine - sprejme takoj Valentin Markelj, čevljarski mojster, Ljubno 35. p. Podnart na Gor.

Hlode hrastove od 20 cm naprej kupi vsako možno parna žaga V. Seagnet Ljubljana, za gorenj. kolodv.

Prodajalce posameznikov išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: TEHNA družba, Ljubljana, Mestni trg 25

Vajenec se sprejme za mesarsko obrt. - Ponudbe pod šifro 'Mesarski vajenec' št. 5034 na upravo Domoljuba.

Učenko za strojno pletenje sprejme Cilka Zajc, Mala Loka, - Domžale.

Krojaškega vajenca sprejemem. - Oskrba v hiši. Anton Podgoršek, Srednje Gamejne, p. St. Vid nad Ljubljano.

Klupca h kosjem in dekleto za vsa kmečka dela iščem za takoj in par delavcev za gramozno jamo. - Dravije 34, pri Ljubljani.

Vajenca sprejemem takoj. - Janko Božič, čevljar, Kranj.

Vajenca za sedlarsko obrt sprejme takoj Janez Križner, sedlar, Lipnica, p. Podnart.

Krojaškega vajenca s hrano in stanovanjem v hiši sprejemem takoj. Drugo po dogovoru. - Klemen Alojzij, Dobrova 47 pri Ljubljani.

Sena 2000 kg sladkega in 1000 kg slame napredaj. Peter Jenko, Lipica, Skofja Loka.

Veliko in krasno izbiro

letnega blaga za moške in ženske obleke, n. pr.: sukna in kamgarna od 48 Din, volnenega blaga v vseh modnih barvah od 45 Din, svilenega poplina v krasnih barvah, zelo primerno za birmanke, od 24 Din, gladke in rožaste svile od 28 Din, delene, tudi z borduro, od 14 Din, kambrika, prvovrstnega, za vsakdanje obleke in predpasnike od 12 Din, kotenine, bele in rjave, od 8 Din naprej; najboljšega oxforda in cefirja za srajce, izgotovljenih moških srajc in hlač, ženskih in otroških oblek in predpasnikov, delenastih in svilenih rut, nočavic, kravati itd., dobite le pri: F. in I. GORIČAR, »Pri Ivanki«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. - Pridite in prepričali se boste, da kupite tu znatno ceneje kot povsod drugje!

V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvježujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe-neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljše z Chlorodont-pasto, ki stane Din. 8.-. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (melke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. - Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

AJDOVA MOKA

po 5 Din; fini zdrob iz argentinske koruze po Din 4.30; Hna moka št. 0 iz banaške pšenice po Din 4.30. - Razposilja od 25 kg naprej PAVEL SEDEJ, *umetni mlin, Javornik na Gorenjskem.

Birmanska darila
v veliki izbiri po znižani ceni
I. Vilhar, urar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

**„Ljudska samopomoč“
podporno društvo za služaj smrti v MARIBORU**

sprejme v oddelke A, B, C in D vse zdrave osebe od 1. do 50. leta; podpora znaša do največ 1000, 2000, 4000, 10.000 Din. - V novo ustanovljeni oddelku »E« se sprejmejo do konca t. m. še tudi vse zdrave osebe do 70 let, toda le z rednim zdravniškim spričevalom. Podpora v oddelku »E« znaša do največ 20.000 Din, prispevek za vsak smrtni slučaj 10 Din. - Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo od »Ljudske samopomoči« v Mariboru, Aleksandrova 45.
Na podporah izplačali nad 500.000 Din.
Število članov 11.500.

Zopet prihajajo one
naše stare bolečine, kadar se vreme spreminja. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri reumatičnih trganjih ter drugače je Fellerjev Elsalfuid ono že 32 let preiskušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Uporablja se na zunanji in znotraj. Dobiva se povsod. Poiskusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju **Evgen V. Feller**, Stubica Donja, Elsatrg. 16, Hrvatska. A za želodec: Elsa-kroglice 6 škatljic 12 Din.

Težki časi
so danes in kdor hoče dobro izhajati, mora biti povsod varjen, posebno pa pri nakupovanju raznih potrebščin, katere so najceneje v veletrgovini Stermecki, nadalje točen pri izviravanju svojega popliska, zakar pa je potrebna dobra žepna ura, budilka in tudi stenska ura, katere pa lahko nabavite za zelo nizko ceno in da bodo res dobri in točni, edino v veletrgovini **R. Stermecki, Celje** št. 19. Slov.
Da se ura ne izgubi, je treba verižice, lepo dokle ali mlada žena pa rabi uhane in prestane, kar najdete v velikem ilustriranem ceniku s preko tisoč slikami, ki se pošlje na zahtevo vsakemu zastonj. Za ure se garantira 3 leta. Kar ne ugaša se zamenja ali vrne denar.

Izgubil se je lovski pes
dne 29. aprila t. l. - bel, s kratko dlako, sliši na ime »Cirkus«. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči proti primerni nagradi Andreju Hudoklin, p. Brusnice, Dolenjsko.

Najboljša in večvrst. vina
dobite najceneje pri Kmetijskem gospodarskem društvu v Dolenjem Logatcu.

Prvovrstna gonilna jermenja
in mlinsko-tehnične potrebščine priporoča tvrdka Čadež & Brar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35.

1000 dinarjev Vam plačam, ako Vašo bradavico, kurje oči, trdo kožo, izrastke no odstranite v roku 3 dni z Rla balzam, brez bolečin, varno in brez noža. Zdravniško priporočilo: Dr. Cyrakus B. Wien, piše: Jaz sem z Rla zadovoljen, pošljite mi nadaljnjih 24 lončkov, hočem jih pri mojih pacientih uporabiti.
Cena z garancijskim pismom Din 8.- 6 lončkov Din 18.-
Dr. NIC KEMENY - Košice - Kaschau
Poštni predal 1235 - Č. S. R.

Hitro - prijetno - brez bolečine

CISTI - OSVEŽUJE
ŽELODEC IN ČREVA
OTROKOM IN ODRASLIM - PRAŠEK
„MAGNA“
Odrašeli ene veliko, otroci malo sliče v vodi ali mleku. V lekarnah in drogerijah 1 zavoj s navodilom Din 4.-

All se hočete osvoboditi svojega revmatizma in trganja?
Zbadljive, skeletne bolečine v udih in členkih, otekli udje, skitljene roke in noge, trganje, bodljivi, zhadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so česte posledice revmatičnih in protinskih bolečin, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolečina vedno bolj napredovala.
Ponudim vam zdravljenje s pijato, ki bo ozdravila, razredčila zeno vodno kislino, posvečila prebavo in izločevanje, torej se takozvano splošno ali tajno sredstvo, marvet izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.
Vsakomur poskušnja zastonj!
Pošljite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franco poskušajo s posušnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivem in hitrem učinkovanju sredstva!
AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abt. 17.

Edino najboljši
Šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolegi
za rodbino, obrt in industrijo so iz **Jos. Petelinca**
Gritzner, Adler
Najnižjo ceno! Tudi na obroke! **Ljubljana**
blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezanju brezplačno.
ne Vtečaj a garancija.

4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkve

**BIRMANSKA
DARILA**

Birmanske zapestne ure od
Din 98.— naprej

4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkve

Največja zaloga ur, zlatnine
in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna
ur v Švici

H. SUTTNER

Ljubljana 1

Srebrne vratne verižice (Colliers)
od Din 20.— naprej

Zlate vratne verižice (Colliers)
od Din 85.— naprej

Zahtevajte cenik zastoj in
poštne prosto

Francoska linija - French Line

Cie. Cie. Transatlantique

Za Severno Ameriko in Kanado.

Havre — Newyork samo 5 1/2 dni čez morje.

V Južno Ameriko Argentino, Chile, Uruguay

vsak teden iz Havre
Bordeaux in Marsilije
Cie. Chargeurs Réunis,
Sud-Atlantique,
Transports Maritimes.
Izvrstna hrana, izborna
postrežba, vino brez-
plačno.

Vsa pojasnila daje brez-
plačno zastopnik
IVAN KRAKER, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

Najboljši in najekonomičnejši ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

Škodovi Zavodi v Plzinu

se nahajajo v velikosti od 1/4
do 30 k. s. stalno v naši zalogi
v Ljubljani.

Obrnite se na:

Zastopstvo Škodovih zavodov, Ljubljana,
Ščenburškova ulica št. 7. Telefon 2966.

V vsako hišo „Domoljuba“!

URE ZA BIRMO

zlatnino in srebrnino — kupite najcenejše pri
IVANU PAKIZ, Ljubljana, Pred školijo 15.

**Veliki
ilustrovani CENIK**
dobite zastoj. — Zahtevajte ga od skladišča
MEINEL IN HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorger MARIBOR Štev. 107-B
Violine od Din 95.—, Ročne harmonike od Din 85.—,
Tamburice od Din 98.—, Gramofoni od Din 245.— dalje.

POZOR!

Manufakturna trgovina

Najboljše, najcenejše in najsolidnejše manufakturno
blago se kupi pri

Angeloslavu Hrastniku

LJUBLJANA, Karlovska cesta 8 (pri Jerantiču).

Vedno svežo in lepo **pšenično moko**

staro in novo **KORUZO**, debele otrobe, lanena
tropine, prvovrstna semena, vse vrste umetna geo-
fila, cement itd. itd. 2% popust — dobite vedno
najcenejše pri **Kmetijskem gospodarskem društvu v**
Dolenjem Logatcu in pri podružnici v **Hotedršici**

Chinoferrin

železnato kina-vino je izborno, zdravniško pri-
poročeno zdravilo proti slabokrvnosti, bledici,
želodčnim boleznim in mrzlici. Krepi telo in se
toplo priporoča vsem, ki so potrebni okrepčila po
težkih in dolgotrajnih boleznih. Varujte se ponare-
jenih izdelkov in zahtevajte v vseh lekarnah edino
le **CHINFERRIN-KLEŠČIČ**. — Proizvaja ga:
Mr. Mirko Kleščič, lekarnar, Samobor pri Zagrebu.

Okopavne potrebujejo dušika

Če hočemo, da se bodo krompir, koruza in
peva hitro in povoljno razvijali, jih mo-
ramo pri okopavanju pognojiti s

čilskim solitrom,

ki je najboljši in najhitrejši učinkovitejši
dušičnato gnojilo. Na hektar vzamemo le
100 kg, na oral 120 kg tega gnojila.

Čilski solitr se dobi pri **Kmetijski družbi**
v Ljubljani, pri njenih zalogah in povsod
tam, kjer prodajo umetna gnojila. Nave-
dila podaja brezplačno

Poddelegacija pr. čil. sol.
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 1/II.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 300.000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne
odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**